

**Коротка Історія
Трейдюнійного Руху в Канаді**

**A Short History of Trade Union Movement
in Canada**

Т. КОБЗЕН

1956

diasporiana.org.ua

Т. КОБЗЕЙ

Коротка Історія Трейдюнійного Руху в Канаді

**A SHORT HISTORY OF TRADE UNION MOVEMENT
IN CANADA**

By T. KOBZEY

1 9 5 6

Видання Робітничої Комісії Комітету Українців Канади
та Української Робітничої Організації (УРО)

Published by the
Ukrainian Labour Committee and Ukrainian Workers Organization

— Замовлення просимо слати на такі адреси —

T. Kobzey

c/o Ukr. Workers Organization

P.O. Box 454

Winnipeg, Canada

Ukrainian Labour Committee

c/o Ukr. Canadian Committee

416 Main Street, Room 722,

Winnipeg 2, Canada

Тираж 1,000 примірників

З ДРУКАРНІ КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА

Printed by the Canadian Farmer, 462 Hargrave St., Winnipeg 2, Canada

Ціна 50 центів

Price \$0.50

MR. CLAUD JODOIN
*President of Canadian
Labor Congress*

MR. DONALD C. MACDONALD
*Secretary-Treasurer of
Canadian Labor Congress*

INTRODUCTION

April 17th, 1956

I am very pleased to welcome this short story in Ukrainian Language about the Trade Union Movement. It is a story that cannot be told too often and cannot be spread too widely.

The Trade Union Movement has played an important part in the history of all modern communities. It has taken a leading part in the struggle against the dictatorship of industrial management and in promoting the ideal of democracy among the people. In fact, the Trade Union Movement is the finest school for democracy we have.

The efforts of Trade Unionists throughout the years have contributed in no small measure to the stability of our economy, to improved living standards and to a greater degree of security for those who are dependent upon wages for a livelihood.

And last but not least, the Trade Union Movement has played an important part in the field of international affairs in helping to bring higher standards of living to the people in the less fortunate countries in the world.

I wish you every success.

D. SWAILES,
*President,
Manitoba Provincial Fed. of Labor.*

This booklet about the free Ukrainian labor in Canada and the United States of America is dedicated to countless innocent Ukrainian victims of the Russian Communist dictatorial police regime: to those who were shot in cold blood in the cellars of Tcheka, OGPU, NKVD and MVD, or died of cold, starvation and maltreatments in the Russian Communist concentration camps; and to those who are still dragging their lives in the Communist slave labor camps. All of them died, or are doomed to die, for the only reason that they longed and have longed for freedom of their subjugated nation, for human rights and dignity. By their deaths and immense sufferings for the sake of the noblest ideals of mankind, they have become martyrs deserving our greatest respect and admiration.

From the icy regions of the Soviet slave labor empire, we hear far outcries of their moral and physical tortures, their hatreds of tyranny, their warnings to the free world: beware of Communism!

May this booklet reach the oppressed Ukrainian people and their helpless sons and daughters in the slave labor camps, may it bring them this message of love, sympathy and hope from their brethren, free Ukrainian workers in Canada and the USA.

T. KOBZEY

ДЕМОКРАТІЯ І ТРЕЙДЮНІЙНИЙ РУХ

Студіюючи історію розвитку трейдjunійого руху від початку, бачимо, що основною причиною організування трейдjunій було те, що роботодавці не тільки жажливо визискували робітництво, але й поводитись з робітниками негуманно і дивились на робітників, як на своїх рабів.

Це нелюдське поводження й застало робітництво по індустриях до творення організацій для самооборони себе перед визиском і голодуванням.

Це, як сказано було, причиною до організування, але для поширення й зміцнення трейдjunійного руху відіграв і відіграє важливу ролю другий чинник. Цим чинником і то найголовнішим в розвитку трейдjunій є Демократія. Демократична атмосфера в Канаді, ЗДА., Великій Британії, Франції і Західній Німеччині сприяла й сприяє розвитку, поширенні і зміцненні трейдjunій.

Без демократичного устрою в державі не може бути сильного і вільного трейдjunійного руху, не може бути широкої демократії. Одне другого доповняє.

В диктаторських державах трейдjunійний рух є мертвим. Він там є прибудівкою диктаторського апарату. Так було в Гітлерівській Німеччині, в фашистській Італії, в диктаторській Аргентині, в Фрацківській Іспанії і в СССР.

Хоч в СССР належать десятки мільонів робітників до юнії, то тут фігурує тільки назва. А в дійсности це є експозитура комуністичної влади. Вони сами нічого не рішають. Їм всякі накази приходять з гори від верхівки комуністичної кліки. Страйкувати заборонено, платню таку беруть, яку влада встановить. Введено "спідап" систему тощо.

За те в демократичних державах трейдjunійний рух має повну свободу ділання. Він має тут повні права боротись економічно і політично за свої справи, за кращі життєві обставини, за те, щоб бути рівним з рівними.

З другого боку, трейдjunійні організації і його членство є найбільшим захисником демократії та демократичних установ. Ніхто так не розуміє комуністичної загрози для людства, як організоване робітництво в трейдjunіях. Вони, розуміючи ціну свободи й волі людини, є готові в кожному разі стати до боротьби проти всіх тих, якіб зазіхали на знищення цієї свободи, волі — демократії.

Наочні факти доказують, що там де є демократія, там і є сильний трейдjunійний рух. Там, де нема демократії,

там існує рабство, без різниці, що на папері може фігурувати назва трейдунія.

ДЕФІНІЦІЯ ТРЕЙДУНІЇ

Трейдунії—це постійні організації, які творені самими робітниками, для протекції себе самих, поліпшуючи умовини при праці через колективні угоди, та завжди доглядають, щоб робітники і їх родини мали краще життя. Одночасно, освідомляють членство, брати участь у всіх громадських справах.

До Трейдуній належуть тільки робітники і ті професіоналісти, що працюють сами для загального громадянства. Робітники, це є люди, які працюють на своє життя, на них ніхто другий не працює і вони не працюють в себе, а в других роботодавців.

Робітники не тільки потребують хліба й масла, вони потребують і духового життя. І трейдунії, якраз здобуваючи кращу заробітну платню, мають на оці й те, щоб робітник і його родина, не тільки була не голодна, але, щоб мала змогу піднести себе до вищого культурного степеня.

Найголовнішим в трейдуніях є те, що вони є наскрізь демократичні, де кожний член має право вислову своєї думки по різних питаннях і в виборі своїх урядовців.

Трейдунії визнають рішення більшости, цебто, коли якусь справу більшість вирішить, то тоді й меншість годиться. Не булоб цього, то юнії не булиб сильні. Але трейдунії не ігнорують і меншости. Можуть бути такі справи, що меншість рішає. Напримір, коли б хто з членів вніс внесок, що член не має права критики, або вислову своєї опінії на зборах, то тут хоч би й більшість переголосувала, то меншість виграє, бо це є демократичний принцип, якого ніяк і нікому не можна нехтувати. На основі цих принципів трейдунії є найбільшим захисником свободи людини демократії.

ПОЧАТКИ РОБІТНИЧОГО ПРОФЕСІЙНОГО РУХУ В КАНАДІ

Уже з давніх часів, коли ще люди жили примітивно, вони мали нахил до організованости. Кожна людина мусіла пізнати, що гуртом можна легше вести боротьбу з природою та що успіхи з того більші й триваліші, ніж поодинокі. І так з первісних форм гуртового життя і самопомоги вирости впродовж віків модерні товариства, наукові, культурні, спортові, церковні, мистецькі об'єднання, полі-

тичні партії і робітничі юнії (професійні союзи — синдикати).

Індустріялізація

Коли почала зростати індустрія і люди будували міста, а в них величезні фабрики, коли почали добувати вугілля, золото, срібло, залізну руду й безліч інших мінералів, то разом із цим наростала потреба робітників. Так то по містах, а зокрема в копальнях і великих індустріальних осередках купчилися тисячі робітників. Вони не мали ніякого майна до своєї розпорядимости, і єдиною їх надією були руки, готові до наємної праці.

Власники тодішніх фабрик і копалень потребували робочих рук. Цих рук було подостатком і вони належали до робітництва, що стояло під брамами фабрик і копалень, готове до праці, щоб прогодувати себе і свою родину.

Горе незорганізованим!

Ціну за працю установляли тоді підприємці безконтрольно: що вони дали робітникові, то він рад-нерад мусів брати. Робітництво, будучи тоді незорганізованою масою, не знало ціни своїй праці. Зате власники підприємств творили між собою спільні порозуміння, а згодом закладали спілки, які переходили у великі концерни-монополії. Все це їх зміцнювало, й в руках одиниць накопичувалися величезні зиски. З другого боку, серед незорганізованого робітництва витворювалася і зростала нужда. В копальнях і на фабриках без вентиляції і інших приладів охорони здоров'я кидались пошесні недуги, підупадав загальний здоровий стан робітника від томлячої і неурегульованої довгої праці, а наслідком кривдячої зарплати приходилось голодувати. Над цим станом почали задумуватися свідоміші одиниці з поміж самого робітництва й поступової верстви суспільства та шукати виходу для робітника з того, здавалось тоді, безвихідного положення.

Про ці злидні робітництва копалень вугілля пише письменник Сіклер у своїй книжці "Король Вугілля." В ній він розкриває тодішній стан, коли навіть закони й влада були по стороні власників.

Перші організаційні кроки

Але поступово, зі зростом свідомости й почуття єдності в робітничих масах, завдяки праці й жертвам одиниць, а з другої сторони під сильним утиском влади й багатих власників, робітництво набирало сили і ясної думки, що по-

одинок з своїм лихом нічого не можна бробити, а треба це робити організовано.

Коли в Англії в рр. 1760-1820 відбувся перехід від агрикультурного господарства до індустріяльного, то вже тоді виникли там перші організаційні спроби робітничого руху. Заробітна платня була низька, години праці довгі, гігієнічні умови катастрофальні, не тільки в фабриках і копальнях, але й в задушливих помешканнях. Працювали навіть 9-10-літні діти, бо інакше не можна було родині вижити. Коли ж робітники почали в обороні свого життя творити спілки, то декретом парляменту з 1799-1800 року заборонено робітникам організуватися і домагатися кращої платні. Цей закон відносився ніби й до власників, що їм не можна було творити спілок, але проте вони свобідно організувалися і ніхто з них не був караний. Зате робітників строго карали, якщо їх приловили на пропагуванні профспілок.

Боротьба вимагає жертв

У тому часі англійський уряд вислав активних провідників робітничих спілок до Австралії на заслання. В 1834 р. гислано їх 6 до Австралії і 5 з них переїхало до Канади. Вони осіли недалеко міста Лондон в Онтерії і від них походить підсилення організованого робітничого руху в цій країні.

Початок профспілкового руху в Канаді — датується вже в 1823 р., коли було зорганізоване перше товариство друкарів, але воно через повстання в Канаді в 1837 р. припинило свою діяльність.

Професійний рух

Наприкінці 1840 р. почалися в Канаді більші роботи коло будови залізниць, а відкриття копалень золота в Каліфорнії та Кримська війна в 1853 р. спричинили брак робочих рук. Рівночасно з цим піднесли ціни на товари й споживчі продукти так високо, що це поставило робітників, з їх низькою заробітною платнею, в ще гірше положення. У боротьбі за зміну цього положення почав зростати від того часу профспілковий рух в Канаді. Тоді повстали юнії пекарів в Монтреалі й Торонті, що поставили домагання зменшити день праці з 15 до 13 годин.

Коли 1840 р. число членів юній зросло так, що вже треба було створити якийсь центр. З того приводу юнія боднарів почала обєднання всіх юній, і в Торонті на конвенції створено центр п.н. "Торонтонське Професійне Зібрання."

За девяти-годинний робочий день

Друга така організація створилася в Оттаві під назвою “Девяти-годинна Ліга”. Вона видвигнула гасло повести боротьбу за 9-годинний день праці.

В 1872 р., 25 березня, друкарі в Торонті перші вийшли на страйк за 9-годинний день праці. До них прилучилися юнійні члени мулярі, каменярі, теслі, шевці й інші юнійні робітники з домаганням скорочення дня праці й підвишки платні. Почалися демонстрації вулицями Торонта, а 15-го травня того самого року зіхалися із різних кінців Онтеріо тисячі юніоністів до Гемільтону на демонстрацію за 9-годинний день праці.

Тоді вмішалася влада й стала проти робітників, а суддя виніс у 1872 р. таке рішення: товариства робітників є незаконні й вони не мають права домагатися зменшення годин праці, ані збільшування чи назначування собі заробітної платні, а зокрема, вони не мають права намовляти других покидати працю і відмовлятися від праці самим, або намовляти інших не йти до праці.

Цей суддя сперся на законі ще з 1702-1714 рр. за часів королеви Анни, коли робітникам не то, що не дозволено було обіднуватися, але було ще право їх бити.

Перемога

Боротьба не припинилася, і при кінці 1872 р. парламент був примушений ухвалити закон, що визнавав за юніями законне право організуватися, але з тим додатком, що юнії мали бути відповідальні перед кримінальним судом. Чотирі роки пізніше, під натиском юній, цей додаток скасовано.

В 1873 р. утворився юнійний центр п. н. “ТРЕЙДС енд ЛЕЙБОР КАВНСІЛ”, який і нині існує та начислює в своїх рядах пів мільйона членства і є злучений з Американською Федерацією Праці.

Внутрішні процеси

В 1935 р. прийшло до розколу в Американській Федерації Праці (АФП), де висунули плян організувати юнії не по професіях, а по індустрії. За цим проектом було 10,900 делегатських голосів, проти було 18,000. В листопаді цього року провідник Луїс відтягнув усіх членів вугільної індустрії за собою. З ним пішли другі юнії — кравецька й текстильна, юнія нафтової індустрії, автомобілева і інші. Вони створили центр п. н. Комітет Індустріальних Організацій (КІО). Вуглекопів Луїс лишив незалежними від обох цен-

трів. Назву Комітет Індустріальних Організацій змінено в 1938 р. на КОНГРЕС ІНДУСТРІАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Таким чином і в Канаді утворився другий центр п. н. Канадійський Конгрес Праці. Третім головним юнійним центром в Канаді є Конфедерація Католицьких Робітників Канади, з понад 100,000 членів. ККП начисляє около 400,000 членів. До нього входять сильні юнії сталевих робітників.

Незалежними від обох центрів є ще Чотири Братства Залізнодорожників, які були зорганізовані в 1908 р. Монктоні. Туди належить тепер около 40,000 членів.

Це спільна справа

Так нині юнійний рух в Канаді в цих трьох центрах начисляє більш як один мільйон членів, а в 1938 р. було всіх робітників, зорганізованих в юніях лише 385 тисяч членів.

Це все, що тут коротко переповіджено, вказує, що профспілки творили не одиниці, а творили їх масовим зусиллям робітники, щоб добитися заробітків і кращих умовин праці — зменшення небезпеки для свого здоров'я від димів, порохів, отруйних газів, тощо.

З історії організованого робітничого руху бачимо, що це була тяжка боротьба. У цій боротьбі впало немало жертв. Нераз робітники організувались таємно і складали присягу на мітингах, що нічого не винесуть поза юнійні збори. Члени одержували умовлені клички, щоб захоронити себе від різних шпигунів. Ця традиція затрималась по юніях і по теперішній час.

Черговість успіхів

Отак почавши боротьбу за час праці зразу 13 годин денно, потім за 9 годин, а нарешті за 8 годин і 5-денний тиждень праці, цебто 40 годин тижнево, юнії організованим способом добились тої цілі. Перші, що добились 8-годинного дня праці, були робітники сталеварень, які дістали цей 8-годинний день в 1930 році. А найголовніше, чого юнії добились законно, це право страйкувати й право домагатись, щоб у фабриках були вставлені вентиляції, щоб була чистота й порядок. Це на багато зменшило випадки каліцтва, недуги і смертельність. Враз із цим прийшла заборона працювати в індустріях малолітнім дітям.

Із зростом членства юнії пішли ще далі. Вони вийшли на громадське поле, домагаючись збільшення продукції, контролі цін. будови дешевих мешкань, забезпечення здоров'я, пенсії для старших віком, будування шкіл, допомоги матерям і т. д. Ці вимоги вже мають загальний суспільний

характер, а не тільки юнійний. З юніями нині числиться уряд і прислухається до їх домагань.

На міжнароднім форумі

Та що більше, юнії мають уже характер міжнародній. Вони входять до Міжнародньої Конфедерації Вільних Професійних Союзів, що нараховує 53 мільйони членів. Ця Конфедерація домагається від урядів і від ОН прийти з допомогою відсталим країнам, бо голод й інші недостачі є небезпекою для демократії, що комуністи використовують для своїх диктаторських цілей.

В останніх часах юнії почали інтересуватись і політикою. Вони закладають курси для вишколу політичних і економічних діячів, які вповні розуміли б громадські справи.

Демократичний принцип

Юнії розуміють вагу свободи і тому вони є оборонцями демократії. Вони найуспішніше можуть поборювати гангрену комунізму та інші тоталітарні рухи.

Боротьба юній ще не скінчена. Вони далі при праці за краще життя всього народу. Ще є багато недостач, ще в багатьох фабриках брак вентиляції, чистоти і порядку, ще існує дискримінація власників, і юнії борються з цим лихом.

Юнії і українська проблема

Українці повинні з двох причин належати до юнії: 1. для власних економічних проблем і інтересів, — 2. для приєднання серед робітників приятелів визволення України. Беручи активну участь у діяльності юній, ми маємо змогу поширювати між ними інформації про визвольні змагання України. В юніях ми можемо мати надійних приятелів і помічників, бо вони — робітники, це захистники демократичних свобод та національного і соціального визволення народів.

А втім не було б юній, то робітництво було б безпомічне й виставлене на важкі досвіди, як це було в минушині. Без організації робітник ніщо, але в організації він велика сила.

За єдність робітництва і фармерства

Робітники мають ще свого важливого партнера, а ним є фармер, продуцент поживи. Обидва, робітник і фармер, знаходяться нині в тому самому або дуже зближеному становищі. Їм приходить боротись перед тим самим визиском їх праці й обидва вони повинні спільно боротись за свої інтереси. Дотепер вони почували себе нераз ворогами. Це був наслідок пропаганди тих, що боялись організації ро-

бітників і фермерів, бо як каже пословиця, де два чубляться, третій користує. Але й це вже належить до минушини. Юнійні центри вже порозумілись з представниками фермерських організацій на Заході Канади і прийшли до згоди, щоб скликати спільну конвенцію для обговорення і вирішення спільних і невідкладних справ. Ця конвенція має завдання виєлімінувати всі внутрішні непорозуміння та зблизити робітництво і фермерство між собою. Таке об'єднання створить сильний, загально-канадійський трудовий фронт.

Весь український загаль Канади повинен дати свою моральну підтримку цим намаганням робітників і фермерів, бо це змагання за поступ і за краще життя канадійського загалу.

ЯК ЗОРГАНІЗОВАНІ КАНАДІЙСЬКІ ПРОФЕСІЙНІ СОЮЗИ

Цілі і завдання

Профспілки організуються звичайно так, як і всі інші культурно-освітні, громадські, чи політичні організації. Різниця між ними хіба в тому, що профспілки мають свої специфічні завдання у відношенні до робітництва, а саме доглядати, щоб робітники на фабриці, в копальні і у всяких інших підприємствах діставали слушну заробітну платню за свою працю, щоб у фабриках була вентиляція і чистота, щоб у фабриці чи копальні, все було в порядку влаштоване, щоб була належна безпека перед нещасливими випадками, тощо. Щоб робітники не працювали понад силу, щоб ними не гонили при роботі, як це було в тому часі, коли ще не було сильних юній. Все це тепер переводиться через обрані фабричні комітети.

Основна організаційна клітина

Юнію творить гурток робітників даної фабрики. Юнії творяться двома системами. Там, де робітники належать до юній, що є злучена з центром "Трейдс енд Лейбор Конгреґ", який входить до "Американської Федерації Праці", організуються юнії за званням: окремо електромеханіки, окремо ковалі, окремо майстри, окремо звичайні робітники і т.д.

Знов же там, де робітники належать до юній, що входять до "Канадійського Конґресу Праці", який злучений у ЗДА з Конґресом Індустріяльних Організацій", там юнії організуються не по званні, а по індустрії. А саме, машиністи, машинові помічники, електромеханіки, звичайні робіт-

ники і т. д., всі вони разом входять в одну юнію. Ця система є краща тим, що в часі домагання підвишки платні, чи кращищ умовин праці, ціла фабрика стає до боротьби й легше може вибороти свої домагання. Зате в АФП можуть страйкувати наприклад машиністи, але другі в тому часі можуть працювати, а це ослаблює робітничі домагання.

Отже відділ, або, як тут називають льокаль, організують у фабриці по данім фаху, вибирають уряд з голови, заступника, фінансового секретаря, рекордового секретаря, касієра, контрольної комісії і придверників.

Робітничі ради

Після того кожний льокаль вибирає зпоміж себе відповідне число делегатів до Трейдс енд Лейбор Кавнсіл, або по українськи до Робітничої Ради, в якій є представники від усіх юнійних льокалів даної місцевости. З цих міських Рад творяться Ради провінціальні, а з провінціальних Ксекраєва Робітнича Рада, яку вибирають що року делегати з кожної юнії, які висилають делегатів на цей Конгрес. Все це відбувається знизу вгору, демократичним способом.

Робітничий Конгрес

Конгрес визначає організаторів, директорів, інструкторів і т. п. на цілу Канаду. Конгрес вирішує усі важні справи й резолюції впродовж одного року, які зобов'язують усіх членів юнії.

Фінансові Засоби

Фінансовий секретар збирає вкладки кожного місяця, прибиває на книжечки стемплі й кожного місяця висилає частину грошей до центру, частину до міської Робітничої Ради за своїх делегатів, а частину залишає в льокалі. Кожного місяця він здає звіт членству.

Тепед у багатьох індустріях заведено систему “чек оф”, де компанія стягає з платні кожного робітника дану місячну вкладку й тоді передає гроші секретареві. Цей спосіб збірки є добрий тим, що ціле індустріальне підприємство може бути зорганізоване на 100 відсотків.

Кореспонденція — Рекорд

Рекордовий секретар має вести протоколи з зібрань і кореспонденцію. У багатьох групах є окремий кореспонденційний секретар.

Збори

Голова завжди головує на зборах і відчитує присягу новоприйнятим членам.

Коли починаються збори, то двері закривають і при дверях стоять два обрані придверні, яких функція полягає в тому, що вони не допускають до середини нікого в часі, коли на зборах хтось промовляє. Коли член спізнився на збори, він стукає у двері три рази і якщо тоді хтось говорить, то придверні мають право його пустити аж по закінченні промови за дозволом голови зборів. Кожний спізнений має подати юнійну “кличку”, чим доуказує, що він є членом цього відділу. Спізнений кладе праву руку на груди й при вході на збори складає поклін голові. Все це робиться з чесности і пошани. Це саме має обов'язок робити кожний член, як залишає збори перед закінченням.

Робітничий Комітет

По робітнях, де робітники працюють, вони вибирають т. зв. шановний комітет. Цей комітет розглядає усіякі нарікання на босів (начальників), чи домагання робітників у поліпшенні умовин праці в даній робітні, чи інші недомагання. Коли комітет неполагодить справи на місці в підприємстві з “форманом,” то тоді йде з цією справою до вищих органів даного підприємства.

Як бачимо, в юнійних організаціях упорядковано все знизу вгору, і кожне звено має своє призначення, як коліщатка в годиннику. На самій горі стоїть краєва централія, це вже так, як би робітничий краєвий парламентар, і це організаційне завершення робітничого профспілкового руху Канади.

КОНСОЛІДАЦІЯ РОБІТНИЧОГО ФРОНТУ

Трейдюнійний (професійний) рух в Канаді і ЗДА має за собою довгу і тяжку історію. До 1881 року велася важка боротьба робітництва з фабрикантами за краще існування окремо ріжними професійними групами. Професійні спілки не були зв'язані між собою, не було зцентралізованої акції.

Тільки в 1881 році в ЗДА почав об'єднувати ріжні професійні спілки в одну централію імїгрант з Англії Самуель Гомперс. В 1886 р. створено централію з назвою “Американська Федерація Праці.” З того часу почався могутній розвиток професійних спілок в ЗДА і Канаді. Професійні спілки ЗДА і Канади зв'язані між собою. Гомперс будував професійні спілки на чисто економічних засадах. Він тримався

строго осторонь від політики. Його гаслом було, що в час виборів робітники повинні голосувати за тих кандидатів старих партій, які обіцяють обороняти інтереси робітників. Таких, правда, багато не було.

Найбільший і найстарший юнійний центр у Канаді є “Трейдс енд Лейбор Конгрес оф Канада”. Він має за собою 83-річну історію. Цей юнійний центр оснований в 1873 році. Перші Збори відбулися в Торонті. Початок зробили такі тодішні юнії: Оттава Трейдс Кавнсил, Торонто Трейдс Ассамблі і Ліга Дев'ять-годинної Праці.

ТЛК, переіменований з Кенедіян Лейбор Юніон, відбував свої зібрання до 1877 р. Важка депресія в індустрії спричинила упадок юній так, що в 1879 р. осталась лише одна юнія в Оттаві — Інтернешенал Тайпографікал Юніон. До 1872 р. юнії були нелегальні й уряд переслідував робітників за приналежність і агітацію за юїїним рухом. Щойно на Конгресі в 1883 р. відновлено діяльність і ухвалено зібратися знову в 1886 р. Від 1886 р. до 1944 р. відбувались Конгреси щорічно. В 1945 р. уряд заборонив відбутися Конгрес, бо в той час транспорція була перевантажена поворотом війська з воєнних фронтів в Європі. Потім Конгреси відбувались регулярно щороку. В 1954 році у Реджайні відбувся 69-ий Конгрес оф Трейдс Лейбор Конгресу Канади.

Головним і активним організатором трейдюїїного руху в Канаді був ірландський імігрант Даніел Дис. О'Донагуї. Його й називають батьком канадїїського робітничого руху. Він був вибраний до Онтерїїської легїслятури, в якїй він засїдавав від 1875 рї до 1879 р. Помер у 1907 р., залишивши за собою важливу працю на юїїїному і політичному полі. За це правильно називають його батьком робітничого руху в Канаді.

В 1902 році відкололися професїїїні спілки в Квебеку від “Трейдс енд Лейбор Конгресу” (ТЛК) і створили свою централю — Конфедерацію Католицьких Робітників в Канаді. В новїй централї зїбралися майже самї французькї робітники.

В 1919 році на заходї Канади, у Вїннїпегу, знову відірвалися захїднї професїїїні сплки і створили одну велику спілку.

Найбільший розкол стався в 1935 році в ЗДА, коли 7 великих спілок виступило з АФЛ і створило окремий центр — Конгрес Індустріяльних Органїзацій (КІО). Ця подїя мала свої наслідки також в Канаді. Тут створився другий центр — Канадїян Конгрес оф Лейбор (ККЛ). ТЛК має 600,000 членів, ККЛ 400,000. Подїбно як і в ЗДА, в Канаді велася

боротьба між обома центральми. Часом ця боротьба навіть набирала гострих форм і приносила шкоду обом центральм. Реакція цьому раділа і мала користь з цієї боротьби. Провідники професійного руху це розуміли і шукали виходу.

На початку 1955 року президенти обох американських централей, Рютер від КІО і Міні від АФП, зустрілися для переговорів. Після довгих переговорів дійшло до згоди. Це порозуміння доводить до об'єднання обох централей в одну, яка матиме 15 мільйонів членів. Це дозволить краще боротися за інтереси робітників. Один могутній центр є величезним успіхом американського професійного руху.

9-го березня 1955 року зіхалися в Оттаві президенти і секретарі обох великих канадійських централей і прийшли до згоди і об'єднання. До порозуміння дійшло майже у всіх справах. Лишилася ще справа назви, але ця справа маловажна і не може стати перешкодою для об'єднання.

Реакція сподівалася, що не дійде до згоди у двох питаннях, питанні політичному і питанні організації професійних спілок. ККЛ афілійований з соціалістичною партією ССФ, ТЛК не має ніякого зв'язку з політичними партіями. Однак, це питання покладене розумним способом. Членству обох централей дано повну свободу вступати до політичних партій, за винятком комуністичної. Покладено також справу організації професійних спілок. ТЛК зорганізований на принципі фахів, ККЛ по галузях промисловости. Це й була основна причина минулого розколу. Тепер визнано обидві форми організації за потрібні.

В 1955 р. ТЛК відбув свій Конгрес, на якому затвердив умову про об'єднання. В жовтні Конгрес ККЛ з свого боку затвердив злуку обох організацій. Обидві організації мають ще перевести референдум серед членства, щоб дати об'єднанню широку демократичну базу. Це референдум без сумніву випаде на користь об'єднання, бо вже багато мислких професійних рад об'єдналося. В 1956 р. має відбутися вже один спільний Конгрес, а на початку 1957 р. вже буде створений один могутній центр професійних спілок в Канаді, який матиме 1,200,000 членів.

Обидві канадійські професійні централь, що порозумілися в справі об'єднання, гостро виступають проти фашизму і комунізму. В статутах сказано: "Ніяка організація, що поширює ідеологію тоталітаризму, не може бути прийнята до Конгресу."

Конфедерація Католицьких Робітників буде обговорювати справу злуки з другими професійними спілками на своєму Конгресі у вересні. Ця організація має 100,000 членів.

Канадійські професійні спілки пішли ще далі. Ведуться переговори з фермерськими організаціями і є надія, що в скорім часі ці дві могутні сили, робітники і фермери, об'єднаються на економічному і політичному ґрунті.

Як до цього дійде, то це буде велика історична подія, бо робітництво, селянство і трудова інтелігенція є основою нації.

Робітництво не бореться за владу. Воно бореться за те, щоб кожна людина мала свободу слова, віри і повне забезпечення себе і своїх родин матеріяльними засобами для життя, щоб це було забезпечене від колиски до гробу, щоб люди не знали нужди, не сивіли молодими.

Об'єднаними силами робітники цього доб'ються.

СТАН, ЯКИЙ БУВ ПЕРЕД ОБ'ЄДНАННЯМ ОБОХ КОНГРЕСІВ ТЛК І КЮ

Перші організаційні осяги

Зріст ТЛК показують такі цифри:

1901 р.	8,381	членів
1911 р.	57,259	”
1921 р.	173,778	”
1931 р.	141,137	”
1941 р.	144,592	”
1951 р.	470,926	”
1953 р.	580,000	”

В роках між 1921 а 1931 рр. юнійний рух занепав. Тоді в Канаді була велика депресія.

Робітниче законодавство

Під натиском ТЛК уряд впровадив такі важніші закони: В 1886 р. закон “Воркмен Компензейшен”, цебто відшкодування для робітників у випадку каліцтва. В 1927 р. право на страйк, встановлення арбітраційних комітетів між робітниками і підприємцями, скорочення годин праці, платні відпустки і багато інших корисних для робітництва законів.

ПОБУДОВА ТРЕЙДС ЕНД ЛЕЙБОР КОНГРЕСУ

Склад Трейдс енд Лейбор Конгрес

Провінціональні Організації	189
Провінціональні Федерації	8
Трейдс енд Лейбор Кавнсил	62
Національні Юнії	367

Спеціальні Афіліяції	10
Злучені Ради	10
Міжнародні Юнії	2556

Разом входить до ТЛК 3202 відділів

ТЛК має повну автономію від АФЛ (Американська Федерація Праці) і діє у Канаді так, як він вважає за краще. ТЛК платить лише до АФЛ свою річну вkladку від кожного члена. За те Міжнародні Юнії (2556) входять до АФЛ безпосередньо, а в ТЛК вони рахуються, як афіліовані організації.

Дещо з рахунковости

Юнії вплачують до ТЛК вкладки їх членства. За 1953-1954 рр. вони впустили такі суми:

Провінціональні Організації	\$ 13,799.58
Провінціональні Федерації	90.00
Трейдс енд Лейбор Кавнсил	1,897.10
Краєві Юнії (Канадійські)	415.01
Спеціальні афіліяції	140.00
Міжнародні Юнії	180,102.93

Разом \$203,011.49

Видатки в 1953-1954 рр.

На організаційну працю	\$185,432.79
На освідомляючу працю	50,791.91
Адміністрація	44,126.13
Конвенційні розходи	40,576.46
На акцію легіслятури	22,019.77
На міжнародню активність	15,554.23

Разом \$358,501.29

Приходи з попередніх років покрили надвишку розходів.

Позиція Міжнародня Активність включає участь ТЛК у Міжнародній Конфедерації Вільних Трейдюнійних Спілок, до якої річна вкладка виносить \$5,200.00.

На приходи ТЛК складаються впливи від Міжнародних Юній і Національних Юній, по 18ц. за кожного члена. Провінціональні Федерації платять річно по \$10.00, а Трейдс енд Лейбор Кавнсил (Місцеві Робітничі Ради) по 36ц. від члена.

Комуністичні юнії

Ще в 1927 р. комуністам удалося скрито зорганізувати т. зв. Всеканадійський Конгрес Праці з 46,279 членами. То-

дішній секретар комуністичної партії Канади Джек Мекдоналд був вибраний заступником президента. В 1936 р. цей Конгрес почав розлітатись, а в 1940 р. зліквідувався зовсім, бо частина юній перейшла до Канадійського Конгресу Праці.

В 1930 р. комуністи створили свою експозитуру, яку назвали Робітнича Ліга Єдності і в той самий час створили й Лігу Фармерської Єдності.

Робітнича Ліга Єдності (Воркірс Юніті Ліг) була закріпилась у той час тільки в Алберті між вуглекопами, в яких більшість були Українці. Ліга Фармерської Єдності заіснувала також переважно між українськими фермерами і при помочі тої Ліги комуністи використовували фермерів для своєї пропаганди. Був це час депресії у Канаді і вони зорганізували навіть похід фермерів Манітоби до Вінніпегу з протестами до Манітобської легіслятури.

Під покришкою Ліги Робітничої Єдності організували комуністи також походи безробітних до провінціальних легіслятур, а один похід відбувся до Оттави. В околицях Бінфейт-Вейбурн у Саскачевані викликано було в 1931 р. страйк, який при зударі з поліцією закінчився смертю двох невинних вуглекопів.

Інтервенція Москви

Провідником майнерського комуністичного руху був Іван Стокалюк. Політбюро комуністичної партії натискало, щоб він викликав страйк по копальнях вугілля в Алберті. Очевидно, всі ці заходи були для комуністичної пропаганди, щоб руками робітників і на рахунок їх життя впроваджувати заколот у Канаді. Незавидне становище робітництва не бралось до уваги, бо для Москви головна лінія в цій акції була “чим гірше, тим ліпше.”

Треба додати ще й те, що Ліга Робітничої Єдності афілювала себе до Червоного Інтернаціоналу Робітничих Юній у Москві. В 1934 р. їй вдалось було потворити свої групи по деяких реставраціях, у лісах, між риболовами в Б. Колюмбії, а навіть були вони пролізли в автомобілеву індустрію. Вони викликали кілька страйків і між фермерськими робітниками в Алберті й Онтеріо, головнo між робітниками, що працювали на бурякових полях.

В 1932 р. введено в закон т. зв. 98 секцію і на її основі заарештовано 10 комуністів. Тоді Ліга Робітничої Єдності позірно ніби зірвала афіліяцію з Червоним Інтернаціоналом і в 1935 р. на інструкцію з Москви почала кооперувати з канадійськими робітничими центрами. Але в скорому часі виявилось, що вони не кооперації хочуть, а захопити ці юнії під свою контролю. У наслідку цього в 1936 р. Лігу Робіт-

ничої Єдності розв'язано. Від того часу комуністи почали вживати іншої тактики, а це входити в канадійські юнії і розвалювати їх з середини. Та й цей підступ не вдався, бо їхня кирична робота була скоро розкрита і по довшій боротьбі Трейдс Лейбор Конгрес і Кенедієн Конгрес оф Лейбор почали себе від них очищувати.

Усування заговірників

Перший почав усувати комуністів з своїх юній Канадійський Конгрес Праці, бо ще в 1945 р. Ближче про це буде в дальшому огляді, коли наші інформації будемо подавати про той другий робітничий юнійний центр.

У цій статті ми зупинимося над усуванням комуністичних заговірників з ТЛК. У брошурі "Історичний Огляд Трейдс енд Лейбор Конгрес" читаємо про комунізм таке: "Організоване робітництво в Канаді завжди відбивало спроби тих чинників, що бажали вжити юнійне робітництво для своїх цілей, а не для поліпшення умовин робітництва".

В 1949 р. Канадійська Юнія Моряків, контрольована комуністами, викликала страйк без одобрення езекутиви ТЛК. Цей страйк не був викликаний на бажання робітників, але на інструкції міжнародного комунізму. Коли цей факт був доказаний, то на Конвенції у Келгари в 1949 р. цю юнію виключено з ТЛК. Дальше в резолюції про виключення було сказано, що на будуче жаден знаний комуніст, або комуністичний поплентач, не може бути урядником в юнії, ані делегатом на Конгресову Конвенцію і не може входити до ніяких юнійних комісій. В резолюції зроблено заклик до всіх афіліованих юній, щоб вони прочистили свої ряди вд комуністів. Уже на Конвенції у Монтреалі в 1950 р. кількох комуністичних делегатів не допущено на Конвенцію. На цій Конвенції ухвалено що "Ніяка організація, яка контрольована комуністами, або членами Прогресивної Партії Праці, що змагає до насильного повалення наших інституцій, не може бути визнана Конгресом". Там же говориться, що "Ніяка юнійна одиниця, що є членом комуністичної Прогресивної Партії Праці, не може бути делегатом на Конвенцію.

На тім Конгресі виключено із складу ТЛК Венкуверську міську робітничу федеральну юнію ч. 28. На Конгресі в Реджайні, який був 69-им Конгресом ТЛК виключено ще одну юнію, контрольовану комуністами, а саме юнію злучених риболовів і робітників. Докази були ті, що Гомер Стівенс, секретар цієї юнії, був на конференції молоді в Празі в 1947 р., інспірованої комуністами, а звідти переїхав до Юго-

славії, де дістав від Тіта “робітничий ордер”. Другий, Алек Гордон, бизнесовий агент юнії, кандидував в 1949 р. до провінціоальної легіслятури в Б. Колумбії від Прогресивної Партії Праці.

Конвенція дозволила їм 45 хвилин на апель. У своєму апелі вони назвали тактику ТЛК меккартеїзмом і іншими епітетами, що їх уживають комуністи. По їх промові, президент А. Т. Алсбурі сказав: “Якщо делегати досі не чули ще стейтменту комуністичної партійної лінії, то вони мали нагоду почути нині рано. Вона є наскрізь комуністичною.” Після цього на 695 делегатів проти реолюції виключення голосували лише три особи.

Повищі приклади навели ми тому, щоб вияснити, що юнії не терплять у себе комуністичного елементу і їх викидають, а на їх місце організують другі демократичні юнії. Цим юнії себе оздоровлюють, зміцнюють і здобувають популярність у робітничих масах.

Резолюції 69-го Конгресу ТЛК

Усіх резолюцій зголошено 241, з цього, по розгляненні на комісіях, предложено делегатам до ухвали 70.

В організаційних справах винесено ухвалу, що юнії не можуть перетягати членів з одної юнії до другої, бо така практика приводила до ворожнечі між юнійними робітниками. Обидва юнійні центри погодилися, щоб на будуче кооперувати між собою та змагати до одного об'єднання усіх юній у Канаді.

У життєвих справах робітництва ухвалено резолюції, щоб —

1. Старечу пенсію піднести до \$75.00 у місяць і платити пенсію мужчинам в 65 році, а жінкам в 60 році.

2. Будувати відповідні мешкання для старших віком і ввести безплатну медичну обслугу для них.

3. Доходовий податок вимірювати від родинного податковця, коли він заробляє річно неменше \$3,000.00, а від самітного від \$1,500.00.

4. Піднести допомогу на діти після 16-го року життя, коли дитина ходить до школи.

5. Провести кампанію серед юнійних членів, щоб вступали до кооперативів і кредитових спілок.

6. Допомогати нерозвинутим країнам.

7. Встановити канадійський прапор і затвердити гимн “О Кенада”.

8. Продовжувати старання, щоб уряд впровадив у Канаді якнайскорше загальну асекурацію здоров'я.

9. Признати право голосування у виборах усім тим, що мають 18 років.

10. На виборчих балотах до провінційних і домініяльного парламентів вписувати крім прізвища кандидата його партійну приналежність.

11. ТЛК повинен видавати літературу в різних мовах для ближчого ознайомлення усіх людей різних національностей з трейдюніним рухом.

Трейдс енд Лейбор Конгрес почав широку кампанію проти дискримінації при припинанню на працю. Запрошує визначних громадян говорити в цій справі в радіо. Таких радіопромов намічено наразі 8. З них уже виголошено, згідно з пляном, 4 п. н. "Канада при роботі." Виголосили їх Дост. Волтер Гарріс, міністер фінансів, Ралф Аллен, редактор Маклін журналу, Др. Дж. Д. М. Гріфін і реверенд Річард Д. Джонс, який є директором Канадійської Ради християн і жидів.

У цій великій і всесторонній праці робітничих юнійних центрів українські робітники не повинні оставатись позаду других народностей. Українського робітництва є багато і воно може в юнійному русі виконати велику працю. Конечно треба у власному інтересі брати в ньому живу участь, а крім цього не забувати інформувати наших приятелів про українські загальні справи та про наш ідеал визволення України з московсько-комуністичного ярма. Сильна позиція українського робітництва в трейдюніндому русі може в тому допомагати більше, як це необізнаним з цим рухом може здаватися.

Робітнича Комісія КУК поробить заходи для нав'язання тривалої лучби з головними трейдюніними центрами. Робітнича Комісія КУК буде з ними кооперувати та помагати українським робітникам у всіх їх труднощах. Комісія має уже запевнення з Трейдс енд Лейбор Конгресу про його прихильність для наших плянів. Треба надіятися, що таку саму прихильність буде мати Робітнича Комісія КУК від інших юнійних центрів і це буде та конкретна праця, що її так дуже потрібно для добра українського робітництва в Канаді. З часом, при соліднішій праці і в повнім порозумінні з робітничими центрами будуть в організований спосіб виправлені різні недостачі і труднощі, з якими зустрічається наше робітництво. Бо незорганізовані і неосвідомлені про свої права завжди ноносять шкоду для себе.

КАНАДІЙСЬКИЙ КОНГРЕС ПРАЦІ (CANADIAN CONGRESS OF LABOUR)

Ми вже згадували про розкол у 1938 р. в АФП в ЗДА і як він вплинув на канадійське робітництво. В 1939 році виключено 7 організацій з Трейдс енд Лейбор Конгрес, які оформили себе під назвою Комітету Індустріальних Організацій.

Щоби краще зрозуміти, як прийшло до зорганізування ККП, то треба вернутись взад до 1902 р., коли то в Трейдс енд Лейбор Конгрес повстав перший розкол. Виключені юнії були в опозиції до інтернаціональних юній, а кинули клич організувати краєві юнії. Вони зорганізували Краєвий Трейдс енд Лейбор Конгрес. Членство мали в Квебеку, Онтеріо і Бритіш Колумбії. В 1908 році знову змінили назву на Канадійську Федерацію Праці. В 1917 роц мали 17,447 членів.

В 1927 році Канадійська Федерація Праці, Канадійське Братство Залізничників і Одна Велика Юнія зорганізувайсь в один центр п. н. Все-Канадійський Конгрес Праці з членством 46,279. До цього Конгресу були пролізли скрито комуністи, про що була згадка попередньо. В 1935 році він начислав уже 54,025 членів. В 1936 році внутрі почалась боротьба й кілька юній відкололись та сформували окремий робітничий центр під старою назвою Канадійська Федерація Праці. Канадійське Братство Залізничників осталося при Все-Канадійському Конгресі Праці.

Після розколу в 1939 році, коли 7 юній виключено з ТЛК, то ці юнії влились до Все-Канадійського Конгресу Праці, як Комітет Індустріальних Організацій. В 1940 році провірено й виправлено конституцію та переіменовано Все-Канадійський Конгрес Праці і Комітет Індустріальних Організацій на Кенедіен Конгрес оф Лейбор.

Склад Кенедіен Конгрес оф Лейбор

Кенедіен Конгрес оф Лейбор, як центральне тіло, складається з різних угрупувань, включно з 21 інтернаціональними юніями, які мають членство в ЗДА і в Канаді. Деякі з них є афілійовані до Конгресу Індустріальних Організацій (КІО) в ЗДА. Дальше належать до ККЛ сім краєвих організацій канадійських юній і 168 відділів, які мають чартер від ККЛ.

Характер ККЛ є чисто краєвого характеру. В додатку є чартерован 7 провінціоанальних юній та 42 Робітничі Ради (Лейбор Кавнсил), що полагоджують місцеві юнійні справи.

ККЛ одночасно є координацийним тілом, яке з усіма

афіліованими юніями допомагає групам робітників, які потребують допомоги, наприклад у часі страйку і т. п.

Встановлення департаментів

ККЛ встановив кілька департаментів під проводом спеціалістів по різних питаннях.

Тут включається освітній департамент, що устроює спеціальні курси для вивчення юнійного руху в різних частинах країни. В 1953 році на такі курси, що відбувались у літі, вчалося 3,200 юніоністів. Ріжний освітній матеріал розсилається усім афіліованим юніям.

Спеціально вишколений комітет є постійно зайнятий у розроблюванні різних проблем і він також виготовляє меморандуми для предложения урядовим чинникам.

Недавно створено міжнародний департамент, який увійшов у контакт з робітничими угрупованнями й організаціями по цілому світі. ККЛ увійшов у тісний зв'язок з Міжнародною Конференцією Вільних Трейдюнійних Спілок (доречі, до цієї Конфедерації входить і Трейдс енд Лейбор Конгрес).

Політичний Департамент точно слідкує за акцією уряду відносно робітництва. Організаційний Департамент поширює допомогу іншим робітничим угрупованням. Публичний Департамент інформує загал про юнійну активність, щоб цим способом загал знав про юнійні справи.

Раз у рік ККЛ відбуває свою Краєву Конвенцію, яка в 1954 р. відбулась у Торонто від 27 вересня до 1 жовтня. Число делегатів на цій Конвенції було 900 і вони заступали своє юійне робітництво з усіх сторін Канади. На цій Конвенції були дискутовані такі питання, як робітничі платня й години праці, асекурація від безробіття, будова мешкальних домів, асекурація здоров'я, стареча пенсія і багато інших питань. Конвенція є найвищим тілом ККЛ й ухвали Конвенції є зобов'язуючі для ККЛ.

Дві організаційні форми

Канадійські юії були організовані в двох формах. Одні організували себе за принципом своєї праці, наприклад, окремо електричні механіки, машиністи і т. д. За такою формою може бути в одній фабриці кілька різних юій.

Друга форма організації є загально-індустріальна, цебто всі робітники з ріжними фахами входять в одну юію і в такій фабриці є лише одна юія. Юії, зорганізовані за першим принципом, згально належать до Трейдс енд Лейбор Конгрес, а індустріальні юії до Кенедіен Конгрес оф Лейбор.

До ККЛ належать 21 інтернаціональні юнії і 8 краєвих канадійських юній.

ККЛ є антикомуністичний

Так само, як ТЛК, так і ККЛ є зорганізований на демократичних основах і не терпить у своїх рядах ні чорного, ні червоного тоталітаризму.

ККЛ був першим юнійним центром, що почав вимітати комуністів зо своїх юній. Перша юнія, що її виключено з ККЛ, була юнія у Бр. Колюмбії, яку опанували комуністи на чолі з Гарвієм Морфієм. Від того часу ККЛ строго допильнує того, щоб в його рядах не було московських саботажників.

Чотирнадцята Конвенція ККЛ в Торонто

Ця конвенція підтвердила ще раз (з черги 12-ий раз), що ККЛ надалі піддержує політичну партію ССФ. Були голоси проти пов'язання ККЛ з одною політичною партією і їм дав відповідь Джордж Гом, секретар Федерації Робітників у Бр. Колюмбії. Він напроваджував такий доказ, що 13 послів з ССФ партії в легіслатурі провінції Бритиш Колюмбії належать до юній — 5 є членами Трейдс енд Лейбор Конгрес, 5 членами Кенедіен Конгрес оф Лейбор і 3 належать до незалежних юній.

Щоб піддержати Міжнародню Конфедерацію Вільних Трейдюнійних Спілок, Конвенція рішила, що кожний член має щомісячно складати одного цента.

На підставі звітів виказалось, що в Канаді є 900,000 мешкальних домів без води; 940,000 переповнених мешкальних домів, або таких, що потребують направи; 1,500,000 родин не мають “векум клінерів”; 1,700,000 без “форнесів” у хатах. Конвенція винесла до уряду домагання отворити публичні рботи—краєві, провінціональні й муніципальні. Були також винесені на Конвенції ухвали про підвишку заробітної платні й скорочення годин праці, та домагання про підвишку асекурації для безробітних, плянове ведення на майбутне іміграції, щоб забезпечити працю для усіх, піднесення фармерської продукційної і покупчої сили, щоб належно забезпечити фармерський стан, допомога уряду для тих індустрій, що переживають депресію і т. д.

Конвенція признала, що ці всі реформи можуть принести в початках фінансовий дефіцит. Але рівночасно Конвенція висловила погляд, що краще мати фінансовий дефіцит, як мати людський дефіцит — безробіття.

Спільність інтересів

На Конвенції ККЛ в Торонто виступав представник фармерства в Онтеріо, п. Кормак. Він сказав, що коли фармерський дохід паде, то він тягне за собою в долину платню робітників. Висока платня робітників не є причиною високої ціни на фармерське знаряддя — сказав він. Він навів такий примір: В 1945 р. робітник діставав 42% за вироблення фармерської машинерії, а в 1954 р. він дістає лише 28.9%, але машинерія не то що не є дешева, а дорожча. Він закликав робітників і фармерів до єдності. Конвенція затвердила недавно створену Канадійську Сармерсько-Робітничу Господарську Раду.

На дорозі до об'єднання

При кінці листопада 1954 р. відбулась в Оттаві зустріч президента А. Р. Мошера і секретаря Д. Макдоналда від Кенедієн Конгрес оф Лейбор та президента Клавд Жодойп і секретаря Гордона Кушінг від Трейдс енд Лейбор Конгрес. У цій зустрічі провідники обох великих трейдюнійних конгресів Канади підписали історичну угоду “но райдінг пакт”, що має забезпечити юнії на майбутнє від усякого роду нелояльних кроків одного робітничого центру проти другого.

Пакт підписали з обох сторін президенти й секретарі. Цей пакт мають ще ратифікувати всі юнійні одиниці. Це був перший практичний крок до повного об'єднання робітничого руху в Канаді.

КОНФЕДЕРАЦІЯ КАТОЛИЦЬКИХ РОБІТНИКІВ КАНАДИ

“Конфедерація Католицьких Робітників Канади” (КК-РК) є третьою юнійною централею у Канаді, якої осідок знаходиться в місті Квебеку. Члени цієї централі переважно знаходяться теж у провінції Квебек. На основі звіту на 33-ій конвенції, що відбулась у Монтреалі в днях 19—25 вересня 1954 р., вона начисляє 97,109 членів.

Конфедерація має за собою цікаву історію і тому варто познайомитись із нею та її працею на юнійному полі, переважно серед французького робітництва в Канаді.

Історія Конфедерації

Після розколу в рядах “Трейдс енд Лейбор Конгрес” 1902 року, кілька груп зорганізували “Крайовий Конгрес Праці.”

Два роки перед розколом, в 1900 році, підприємці шевських фабрик закрили фабрику, щоб зменшити платню робітникам і щоб відстрашити їх від організування юнії. Власники фабрик видали деклярацію, яку мав кожний робітник підписати, що він не буде належати до юнії. Вони створили арбітражну комісію, яка складалась із самих підприємців. Робітники відкинули цю драконську пропозицію, але згодились переговорювати, коли буде створений арбітражний комітет, спільний із робітників і власників фабрик. По довгих переговорах вони погодились на особу арбітра, яким став католицький архієпископ Бегін. Своє рішення він видав на основі папської енцикліки з 1891 року, що робітники мають право творити свої асоціації для оборони себе. Але він не годився з конституцією трьох юній. Коли ж урешті прийшло до згоди і назначено арбітражний комітет, то до нього ввійшов, як дорадник, католицький прелат.

Папська енцикліка говорила, що римо-католицька Церква стоїть за права робітників. В інтересі робітництва є творити вільні асоціації, заключувати колективні угоди з роботодавцями, поліпшувати робітничі умови життя. Обов'язком держави в тому є доглядати, щоб не було паду-жить, і вводити закони справедливості. Але одночасно Церква заступає погляд, що поліпшення економічних обставин робітництва є нерозлучне з моральними основами і тому юнії повинні мати в себе церковну особу, як дорадника.

Організаційний успіх

До 1912 р. не далось створити чисто католицької юнії. Під час першої світової війни юнії почали скріплюватись і тоді церковні діячі взялись за зорганізування юнії. Спершу вони почали видавати денну газету "L'Action Catholique", завданням якої було зміцнити католицьку юнію у Квебеку.

В 1918 р. створено Центральний Трепдс енд Лейбор Кавнсил. З 27 синдикатами (юніями), які ввійшли до того центру, створено тоді секретаріат католицького синдикату. Цей секретаріат почав видавати тижневу дистриктову газету, давати лекції на теми політичних та соціальних проблем, організувати юнії та кооперативи.

В 1918 р. на Конвенції явилось 27 делегатів, як репрезентантів своїх юній, а в 1919 р. в Трі Риверс уже було 123 делегати, репрезентуючир 31,000 членів. У 1920 р. в Чікутімі вже було 225 делегатів на Конвенції. На цій Конвенції основано централю католицьких юній під назвою "Конфедерація Католицьких Робітників Канади."

В 1921 р. затверджено конституцію, в якій зазначено,

що юнія має мати духовну особу з правом брати участь у всіх юнійних справах, але без права голосу. Як завдання Конфедерації, визначено стояти на сторожі католицького юніонізму.

Ухвали Конвенції в 1954 році

Конвенція офіційно була відкрита в присутності міністра робітничих справ п. Грега і президента Міжнародної Федерації Профспілок п. Гастона Тесієра з Парижу. Церемонію провів кардинал Лежей у церкві Нотрдейм.

Конвенцію привітав генеральний секретар Луйс Філіппе від Католицької Фармерської Юнії. Кардинал Лежей сказав між іншим, що "трейдюнії постали в капіталістичній системі та, що робітнича класа не може забути тої трагедії і тої системи, яка заіснувала була в початку нашого століття. Створення юнійного руху було на часі, щоб захоронити людину праці. Гловним завданням робітничих юній є обороняти інтереси робітників при заключуванні контрактів праці. Трейдюніонізм закликає до справедливости для робітників. У цьому випадку трепдюніонізм потребує кваліфікованих провідників, які повинні мати довір'я робітників."

Конвенція прийняла резолюцію з осудом провінціального уряду, закидаючи йому, що він не відноситься прихильно до юнії та що деякі професіональні асоціації ведуть антиюнійну акцію.

Політична акція

Конвенція ухвалила, що трейдюнії є захисником соціального, економічного й морального життя робітників. У дальшому Конвенція рішила, що "Конфедерація Католицьких Робітників" не зв'язує себе з ніякою політичною партією, ані не творить своєї партії. Але зате рішила створити постійний комітет, який має проводити політичну й освідомляючу працю в цілій провінції Квебек. Оплачення функціонерів для цієї праці має поносити каса ККРК.

Резолюції

Конвенція ствердила, що безробіття у такій країні, як Канада, є скандалом і тому звернено до уряду домагання, щоб він відкрив різного роду публічні роботи.

Підкреслено конечність прихилити до того пляну публічну опінію. Рішено повести акцію не лише паперовими домаганнями й протестами, але й змобілізувати похід до

Оттави, щоб зліквідувати безробіття. Справу походу до Оттави передано Екзекутиві ККР.

Інші резолюції були про заробітну платню робітникам, поширення організаційної роботи на юнійному полі, свободу людини і включення в конституцію уряду закону т. з. "Бил оф Райтс," знесення обмеження свободи руху робітництва в Квебеку.

Піддано критиці ті юнійні відділи, що не брали участі в поході на Квебек у місяці березні та осуджено уряд за його поліційну методу в тому часі, коли поліція вжила в часі страйку в Асбестос і Лузевілі брутальної сили.

Мейор Монтреалу, вітаючи конвенцію, сказав: "Робітничий рух є одним із найважливіших організованих рухів і заслуговує на нашу повну кооперацію. Були часи, коли ми дивилися на нього з підозрінням. Але тепер робітничий рух став важною силою в затриманні порядку в суспільстві."

З того висновок для усіх такий, що юнійний рух не можна ігнорувати, бо він нині є вже основною базою в боротьбі за свободне й демократичне суспільство. Цей рух є найважливішою опорою проти різних форм диктатури чи то комунізму, чи фашизму.

Хоч робітничий рух є поділений на кілька груп, то всеодно вони співпрацюють між собою в одному напрямку, щоб поліпшити життя робітників і зміцнити наші демократичні основи.

На всіх трьох Трейд-юнійних Конгресах у 1954 році порушено повне об'єднання всього трейд-юнійного руху. Всюди на цих Конгресах була мова також про об'єднання фермерського юнійного руху. Об'єднання цих двох продуктів світу є найбільшою проблемою під сучасний момент. До цього змагають робітничі трейд юнії і фермерські юнії.

ОДНА ВЕЛИКА ЮНІЯ

Одна Велика Юнія зорганізувалась в 1919 році. В березні того року скликано до Келгарі т. зв. Західню Конвенцію, несповна два місяці перед генеральним страйком, який тривав у Вінніпегу впродовж двох місяців — травень і червень.

Конвенція відкрилась о 10-ій год. рано, 13 травня 1919 р. в Лейбор Темпл, Келгарі, Алта. На конвенції було 237

делегатів з західних провінцій. Бритіш Колумбія 85 делегатів, Алберта—89, Саскачеван—17, Манітоба—24.

Які були причини організування ОВЮ? Причини були такі: ОВЮ не творилась, як чисто нова організація з неорганізованих робітників, а так само вона створилась, як і попередні дві центральні — ККП і Конфедерація КРК з розколу від Трейдс енд Лейбор Конгрес.

Справа почалась з того, що коли в 1918 р. ТЛК відбував свій Конгрес у Квебеку, то західні юнії домагались, щоби конгреси відбувались по середині Канади. Причина була та, що тодішні юнії були слабкі й кожний льокальний відділ мав оплачувати подорож свого делегата на конвенцію. Це був тягар для західних юній, тому що конгреси завжди відбувались на Сході Канади, бо там переважало число юнійного членства.

Той самий Конгрес у Квебеку відкинув усі резолюції від юній зі Заходу. Конгрес відкинув теж усіх кандидатів на урядничі позиції, які пропонували західні юнії, а натомість вибрав таких, що їх західні юнії визнавали своїми ворогами. Це викликало на Заході таке обурення, що 10 січня 1919 р. скликано старанням Вінніпегського Трейдс енд Лейбор Кавнсил масовий мітинг і там рішено скликати конвенцію юній західних провінцій. Вибрано комітет, який мав виготовити програму конвенції, яка й відбулась, як сказано вище, в Келгарі в березні 1919 р.

На цій Конвенції Програмовий Комітет предложив такі резолюції:

1. Назвати Юнію — Одна Велика Юнія.
2. Вибрати Комітет з п'ятих після географічного розположення і цей Комітет мав би повести пропаганду за тим, щоб членство успішно перевело референдум.
3. Делегати з кожної провінції зокрема вибирають комітет, кожний з п'ятих членів, який в кооперації з Центральним Комітетом перевів би успішно бажання Конвенції.
4. Залишити проголошення референдуму в руках Центрального Комітету.
5. Організувати юнію за принципом індустрій, а не ремесла.
6. Після голосування скликати конференцію репрезентантів Промислових Рад з ключем — 1 делегат від п'яти тисяч членів.
7. Створити двоцентовий місячний фонд від кожного члена на організаційно-освітню кампанію ОВЮ.

В інших резолюціях у той час проявляється симпатія

і оборона революції большевиків у Росії. Треба зазначити, що тоді щойно починався комуністичний рух у Канаді і в початках організування ОВЮ комунізуючі лідери піддержували цю юнію. Перестали її піддержувати аж тоді, як Ленін подав заяву, що сама ОВЮ без політичної комуністичної партії не проведе революції.

В ЗДА вже були потворені комуністичні нелегальні гуртки п.н. партія “З” і видавали підпільну газету “Світ”, яку присилали й до Канади нелегально через кур’єрів, які звались десятниками. Це тому, що організовано групи з членством не більше 10 осіб. У Канаді вкорінилась партія “З” десь в 1919—20 рр. В 1922 р. створено легальну партію п. н. Робітнича Партія.

В скорому часі ОВЮ начисляла в своїх рядах поперх 50,000 членства. Але зараз по скінченні страйку ОВЮ так скоро, як зросла, так і скоро почала падати в долину. І Трейдс енд Лейбор Конгрес поступенно відривав членство від ОВЮ так, що ОВЮ залишилась ще у Вінніпегу з своєю Головною Радою та з членством трамвайних робітників.

ПРОГРАМА УГОДИ ЗЛУКИ ОБИДВОХ ЮНІЙНИХ ЦЕНТРАЛЬ В КАНАДІ НА 70-й КОНВЕНЦІЇ

В травні 1955 р. Трейдс енд Лейбор Конгрес, з делегатами в числі 700, одноголосно одобрив злуку Трейдс енд Лейбор Конгрес з Кенедіен Конгрес оф Лейбор. На цьому Конгресі предложено начерк конституції, на яку погодились обидві екекутиви. ККЛ відбув свій Конгрес у жовтні і на цему Конгресі також одноголосно затверджено злук обидвох Юній.

Сімдесята Конвенція ТЛК

Сімдесята Конвенція ТЛК почалась 29 травня 1955 р. в місті Виндзор, Онт. Конвенцію привітав міністер публичних робіт Онтеріо п. Грігенгер і преміер Фрост.

Президент ТЛК п. Жодуан сказав, що 18 листопада 1954 р. заключено першу угоду між обома юніями, щоб не робили наїздів одна на другу і це дало основу для об’єднання трейдюнійного руху в Канаді.

“Ми об’єднуємось в одну родину тому, щоби краще забезпечити соціально й економічно наше членство, їхні родини й всіх канадійців, а не для контролі”, як дехто з критиків говорить. Відносно політичної акції, він сказав, що “важним для нас є те, щоби ми, організоване робітництво, мали своїх провідників у парламенті.”

На Конвенції явився президент ККП п. Мошер. Його представив Френк Гол, віцепрезидент залізнодорожних клерків (канцелярійних робітників).

Накінці він сказав, що дуже радіє, що робітництво матиме Одну Велику Родину, хоч уже не думає брати на себе посту президента на слідуючій Конвенції, але бажає і надалі брати активну участь в юнії, як рядовик.

Делегати привітали його рясними оплесками, а през. Жодуан прищипив йому делегатську відзнаку від ТЛК.

Нові ухвали

Резолюція про стречу пенсію прийнята такого змісту: Для мужчин платити пенсію від 65 р. життя, для женщин від 60 років по 75 долярів місячно, відповідні мешкання за низьким рентом і безплатна медична обслуга.

Асекурація від безробіття: Підвищити протяг часу й обняти нею усіх робітників Канади.

Уповноважено Конгрес, щоб він повів боротьбу за легіслатурний закон, який усунув би бар'єру для страйків залізнодорожних робітників (минулого року мав бути страйк залізнодорожників, а щоби до цього не допустити, Домініяльний Уряд увів клявзулю заборони страйку).

Рішено, щоби федеральний уряд увів у життя негайно асекурацію охорони здоровля.

Начерк, зачитаний на Конгресі, представляється так:

Нова назва організації буде: "Кенедієн Лейбор Конгрес" (Канадійський Робітничий Конгрес).

Обидва Конгреси злучуються в один центр. До нього залучуються всі юнійні відділи, що до цього часу входили до обох централь.

Ціль, що її ставить собі новий Конгрес, є присвятити якнайбільше уваги для поступу робітництва на полі економічнім, соціяльнім і легіслативнім.

Змагання Конгресу є обєднати всі розпорошені юнійні відділи в один канадійський центр.

Принципіяльно признано обидва відомі методи організування, що були вияснені в попередніх статтях. Організаційна юрисдикція залишається за кожним Конгресом та сама, що була перед злукою обидвох Конгресів.

Фундаментальні права всіх робітників без різниці національності, раси й віри мають бути забезпечені вповні новою конституцією. Має бути прийнятий ефективний спосіб, щоб не допустити до дискримінації робітників.

Конгрес ставить собі завдання поборювати так, як і дотепер, усяку корупцію внутрі чи зовні юній.

Конгрес остає на демократичних принципах і не буде приймати в свої ряди ніякої тоталітарної організації фашистівської чи комуністичної.

Провінційні федерації, що існували до цього часу при ТЛК мають об'єднатись з членством ККЛ не пізніше двох років після злуки обох центрів.

Найвищою інстанцією, що вирішуватиме головні проблеми, являється Конгрес делегатів, що буде відбуватися кожних два роки. Репрезентація на Конгрес має бути така: Від місцевих юній, відділів, краєвих організацій і провінційних по одному делегатові на кожну тисячу членів і менше та по одному делегатові від кожної другої започаткованої тисячки.

Міжнародні юнії, провінційні й організаційні Комітети будуть мати право висилати на Конгрес по два делегати. Таке саме число делегатів передбачується для Провінційних Федерацій і Міських Робітничих Рад. Регістраційна оплата виноситиме від одного делегата 5 доларів. Гості вплачують по 3 дол. від особи.

Виконавча Рада має урядувати в часі між Конгресами. Виконавча Рада складається з трьох членів еґзекутиви і 13-ох заступників президента. До еґзекутиви входять: президент, один еґзекутивний заступник президента і секретар. Президента й заступника вибирається з осіб, що попередно належали до ТЛК, а секретаря-скарбника від ККЛ. Заступників президента вибирається по провінціях, як слідує:

	ТЛК	ККЛ
Бритиш Колюмбія	1	1
Степові провінції	1	1
Онтеріо	2	2
Квебек	2	1
Провінції над Атлантиком	1	1

Разом 13, з цього 7 від попереднього ТЛК і 6 від ККЛ. Передбачено двох гонорових президентів, одного від ТЛК, а другого від ККЛ. Сходина Еґзекутивної Ради мають відбуватися неменше, як три рази в році.

Має бути теж створена Генеральна Рада з членів від Міжнародної, Краєвих і Провінційних Організацій, що буде мати дорадчий голос в еґзекутиві. Вони мають зібратись на нараду перед Конституційним Конгресом злученого Конгресу.

Це є головніші точки злуки обох Конгресів, з якої буде створений один робітничий сильний центр з більше, як мільйон членів.

Назва Канадійський Робітничий Конгрес є дуже влучна й аранжери назви мали напевно також на думці те, що з часом прийде до злуки всіх робітничих юній в Канаді з фермерськими юніями й тоді легко буде змінити назву на Канадійський Робітничо-Фермерський Конгрес.

До цієї злуки прийде напевно, бо над цим працюють вже довгий час відповідні комісії і вже існує принципіальне погодження в тому напрямі.

Ця об'єднана організація канадійських робітників буде найбільшим тілом в історії канадійського трейд юнійного руху. Вона буде мати понад один мільон членів — понад 600 тисяч з ТЛК та понад 400 тисяч з ККП.

За спільним порозумінням обох конгресів, першим президентом нового юнійного тіла буде 42-літній Клод Жодуен, голова ТЛК і бувший організатор Гармент Воркерс Юніон.

Більше як 900 делегатів ентузіастично прийняли Жодуена, коли він увійшов до конвенційної салі, під час його промови і по її скінченні.

Жодуен промовляв на конвенції 13 жовтня. Він сказав, що рішення конвенції одобрити злуку двох конгресів засновано новий Канадійський Робітничий Конгрес з 1,000,000 членів.

Цей канадійський “парлямент робітництва”, як він його назвав, почне функціонувати після першої установчої конвенції в понеділок, 23 квітня, 1956.

Він також сказав, що в новім конгресі “не будуть подавати руки компанійним або контрольованим урядом юніям . . . там не буде поїздки за залізну заслону, советську заслону, бамбусову заслону або як іншу заслону.” “Якщо за цими заслонами є якийсь рай, то нехай вони заберуть скоростріли і вартових з наїженими багнетами, які не дають людям виїхати з тих країн, а людей ззовні не впускають побачити згогадний рай,” сказав цей робітничий провідник.

“Добре відомо, що традиційні позиції ТЛК ріжнилися від позицій ККП. Але в обличчі принципу злуки минулі розходження зникнуть.” “Великою роботою нового конгресу буде організувати тих, що не є тепер в юніях, а які перевищують числом організованих робітників” — сказав Жодуен.

Він також заявив, що повинен бути заведений всекрайовий плян забезпечення здоров'я і повинні бути поліпшені закони про асекурацію від безробіття, старечі пенсії і будова мешканевих домів.

ОСТАННІЙ КОНГРЕС КАНАДІЙСЬКОГО КОНГРЕСУ ПРАЦІ ПЕРЕД ОБЕДНАННЯМ

В місяці жовтні ц. р. відбувся в Торонті останній Конгрес ККП. Останній тому, що на цім Конгресі затверджено злуку ККП з Трейдс енд Лейбор Конгресом і цим завершено злуку обох юнійних центрів Канади в одну мільйонову централю. Конгрес обидвох централей має відбутися в квітні 1956 року.

На Конгресі було поверх 900 делегатів з цілої Канади. Конгрес поставив домагання до уряду, щоб дати фермерам 75 відсотків готівкою за цьогорічну пшеницю, яка вилежує по елевейторах. Одночасно рішено створити комітет освіти й пропаганди, який мав би спільно працювати з фермерськими комітетами та свої матеріали друкувати в фермерських газетах і навпаки містити фермерські домагання в органах юнійного робітництва.

Конгрес прийняв резолюцію, в якій пропонує урядові ввести соціальне забезпечення для всіх канадійців. Резолюція домагається щоб уряд впровадив плян охорони здоров'ля, повну госпіталізацію і повну медичну обслугу та соціальне забезпечення в час безробіття, як теж забезпечення для осіб нездібних до праці і для осіб старших віком. Ця резолюція сходиться вповні з тим, що написано в брошурці про соціальне забезпечення, яку видала Робітнича Комісія КУК в кооперації з Українською Робітничою Організацією.

В справі світового миру, Конгрес одноголосною постановою вирішив, що Канада і всі інші демократичні країни повинні вжити всіх заходів до створення тривалого і справедливого миру в світі та заборонити продукцію атомних і водневих бомб.

Ураз з тим, демократичні країни не повинні ослаблювати своєї оборонности перед загрозою комунізму, а навпаки зміцнювати НАТО. Конгрес виніс також домагання, щоб канадійський уряд давав допомогу всім слабшим країнам та щоб піднести суму допомоги в пляні Коломба до 100 мільйонів.

Засуджено гостро СССР за те, що він не допускає до обєднання Німеччини і рішено, щоб у випадку прийняття до ОН Червоного Китаю прийняти також всі ті країни, яких СССР не допускає до ОН своїм вето.

Вислано привіт і запевнення своєї піддержки всім тим робітникам, що знаходяться під тоталітарною владою. Рішено одноголосно піддержувати ОН і Конфедерацію Вільних Профспілок Світу.

На Конгресі виступив президент КЮ п. Рютер із ЗДА. Він сказав, що після злуки АФП і КЮ буде встановлений фонд у сумі 10 мільйонів доларів для організування ще неорганізованих робітників. Його автомобілева юнія є готова сама зложити півтора мільйона на ту ціль. Він сказав далі, що незадовго сподіється 6-годинного дня праці.

Конгрес ККП, а також і Конгрес ТЛК прийняли резолюцію, що за всяку ціну робітництво мусить домовитися до співпраці з фермерськими організаціями в Канаді.

Конгрес одностайно одобрив злиття обидвох Конгресів в одну централю і з цієї нагоди секретар ККП п. Мек-Доналд заявив, що перед об'єднанням Канадійським Робітничим Конгресом стоїть велике завдання зорганізувати в юнії ще три мільйони робітництва, що не є ще в юніях.

Тому, що ККП був афілійований до партії ССФ, а ТЛК ні, відбулась передконгресова конвенція Комітету Політичної Акції. Вибрано Комітет, який має виготовити пропозиції в справі політичної акції і предложити його на Канадійському Робітничому Конгресі, що відбудеться в квітні 1956 р.

Лари Сефтон, репрезентат сталеварних робітників, сказав, що там усі будуть мати рівне право висловлювати свої думки про політичну акцію. За 15 років існування Політичного Комітету всі переконалися, що вести тільки переговори з роботодавцями за одним столом, а не вести рівночасно політичної акції в парламенті і провінціональних легіслатурах, це мало. Хоч дотепер не було багато робітничих репрезентантів у парламенті, але й ті, що були, зробили багато доброго не тільки для робітників, але для цілого населення Канади.

При кінці Конгресу перевибрано повністю ексекутиву ККП, що має урядувати до квітня 1956 р., цебто до спільного Конгресу. 74-літній п. А. Р. Мошер перевибраний п'ятнадцятий раз президентом. При цій нагоді він заявив, що це його остання президентура, бо на спільнім Конгресі він залишить своє місце. Впередк онгресовім договорі зазначено, що президентом у КРК має бути президент від ТЛК, а секретарем від ККП.

Так закінчився останній 15-ий Конгрес ККП, а слідуєчий спільний Конгрес у квітні 1956 р. буде історичним конгресом і найбільш історичною подією в канадійському робітничому русі.

ІСТОРИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК .

Після окремих конгресів Американської Федерації Праці і Конгресу Індустріальних Організацій (АФЛ і КІО), що почалися в Нью-Йорку 1-го грудня, спільний конгрес обох великих американських централь професійних спілок остаточно проголосив об'єднання обох цих могутніх професійних організацій 5-го грудня 1955 року в Нью-Йорку. Нова організація нестиме назву АФЛ-КІО. Її головою став Джордж Міні, дотеперішній голова АФЛ.

Нова об'єднана централь американських професійних спілок має майже 16 мільйонів членів. Об'єднання безумовно збільшить число членів. Для американського робітництва це об'єднання матиме величезне значення при боротьбі за поліпшення вже здобутого добробуту.

Той хто знає величезну роль, яку грають американські професійні спілки в боротьбі проти комунізму імперіалістичної Москви, мусить також оцінити величезну вагу цього об'єднання для боротьби демократичних робітників проти тоталітарного поневолення і визиску.

Це значення підкреснув також американський президент Айзенгавер, який телефонічно привітав конгрес і заявив, що професійні спілки "поможуть визволити сотні мільйонів людей, що перебувають в рабстві в різних країнах."

Українські робітники з радістю вітають велике досягнення єдності американських професійних спілок.

МІЖНАРОДНЯ ТИПОГРАФІЧНА ЮНІЯ (INTERNATIONAL TYPOGRAPHICAL UNION)

Міжнародня Типографічна Юнія, яка об'єднує друкарських працівників в Америці й Канаді, постала в 1852 році, хоч спроби організації юнії племя Гутенберга робило ще в 1776 році. Ось коротенькі факти про постання та розвиток ІТЮ:

Історичні записки вказують, що в 1776 р., вперше на американському континенті, нью-йоркські друкарі страйкували з метою підвищення заробітної платні. Філадельфійські друкарі в 1876 р. успішно захистили висоту заробітної платні. Однак, після полагодження цих завдань вони перестали діяти.

Першою друкарською організацією була "Тайпогрефікел Сосаєті", яка постала в Нью-Йорку в 1795 р. та яка проіснувала два роки. В 1799 р. знову зорганізовано тут "Френклін Тайпогрефікел Сосаєті оф Джорнеймен Принтерс оф Нью-Йорк." Небаром постали подібні льокальні то-

вариства у майже всіх більших містах ЗДА. Вони, кожна на власну гуку, організували запасні фонди, забезпечення хорих членів, дбали про місця праці для безробітних друкарів і т. п.

На початку 1834 р. “Колумбія Сосаєті” створила ініціативний комітет для підготовки ґрунту з метою створення національної юнії. Їй в допомогу прийшла “Синсинаті Сосаєті” в 1835 р., так, що в 1836 р. відбулась у Вашингтоні перша конвенція друкарів з 5 осередків. Вінком конвенції була відозва до всіх друкарських осередків кооперувати в цьому відношенні.

Другий зїзд відбувся в Нью Йорку в 1837 р., де представники друкарських осередків прийняли конституцію. Та запланований на наступний рік зїзд не відбувся ізза браку зацікавлення справою і так ідея організації національної юнії притихла — та не надовго. В Нью Йорку, в грудні 1850 р., відбулась національна конвенція з участю представників 5 стейтів, яка виловила 15-членну езекутиву для підготовки оформлення НТЮ. У вересні, 1851 р., відбулась така ж конвенція в Балтимор, за участю представників вісьмох стейтів. У висліді такої підготовки 5 травня 1852 р., в Синсинаті, Огайо, постала “Нешонел Тайпогрефікал Юніон”, така, якою вона є тепер.

У тому ще таки 1852 р. НТЮ виступила проти праці друкарів у неділі, а в 1853 р. почала видавати для членства “Да Тайпогрефікал Джорнал”, який, в об’ємистому розмірі, виходить дотепер. В 1865 р. схавело першу резолюцію в справі 8-год. дня праці; в наступному році важливим потягненням була справа авторського права й передруку.

“Нешонел ТЮ” була перейменована в 1869 р, на “Інтернешонел ТЮ”, коли друкарські юнії канадійських міст Монтреал, Паліфакс, Гамилтон і Лондон об’єднались з НТЮ. В тому ж році відкрито двері до праці в друкарнях для жінок, виключаючи дискримінацію всяких форм; у 1870 р. панна Августа Левис, з Нью Йорку, — вперше в історії юнійного руху — була выбрана на пост кореспонденційної секретарки ІТЮ. У 1879 р. ІТЮ започаткувала організацію “Амерікен Федерейшен оф Лейбор.”

Від 1886 р. ІТЮ схвалила ярлик (“юніон лейбл”), який відзначає й до нині всі, у юнійних друкарнях друковані, видання. В тому ж році юнія одержала від видавця Г. В. Чилдса і його приятеля А. Й. Дрексля, — пожертву в сумі 10,000 долярів. За ці гроші започатковано будову “Юніон Принтерс Говм” у Колорадо Спрингс, який був відкритий 12. 5. 1892 р. В 1894 р. “Джермен Амерікен Тайпографія” прилучилась до ІТЮ. В 1907 р. ІТЮ почала організувати

друкарські школи; в 1908 р. схвалено пенсійний план для старших — з фондів членських вкладів. Рік 1911 був під знаком формування “Інтернешинел Елайд Принтинг Трейдс Ассосіейшен”, яка включає “Інтернешинел Бродергуд оф Букбайндерс”, “Інтернешинел Принтинг Прессмен енд Асистент Юніон,” “Інтернешинел Фото-Енгрейверс Юніон” та “Інтернешинел Стереотайперс енд Електротайперс Юніон.” З “Трейд енд Лейборс Конгрес оф Канада” ІТЮ почала тісну співпрацю в 1914 р.

Впродовж свого понад 100-річного існування ІТЮ мала великий вплив на введення робітничого законодавства і поліпшування умовин праці та давала всебічну підтримку урядові у минулих війнах. Вона була також передовиком у боротьбі з відомим законом Тафта — Гартлі (у ЗДА).

Із членських вкладів ІТЮ має для членства багато резервових фондів. Наприклад, у випадку смерті члена виплачують від 50 до 500 доларів посмертного. За період 63-річного існування цього фонду виплачено посмертного \$21,982,086.84.

Для тих, що були членами 25 років і дійшли до 60 р. життя — виплачують \$22.00 пенсії в тиждень. За 46 років існування цієї системи виплачено для членів \$103,002,-001.00 пенсії.

Для вдержування і поліпшення життєвого стандарту (у випадку страйків і т. п.) від 1891 р. дотепер ІТЮ виплатила \$54,092,233.32 допомоги.

Всі вище вичислені і невичислені тут (видатки на освіту, мільйони фондів у резерві і т. п.) гроші зложили члени ІТЮ, яка має тепер у 800 осередках Канади й ЗДА понад 100,000 членів. Під теперішню пору друкарська платня вчислена до третьої категорії.

Гордістю ІТЮ є згаданий “Юніон Принтерс Гом”, збудований коштом \$70,000.00 — в тому \$10,000. пожертва, а \$60,000.00 зложили члени. Тут, на понад 300-акровій площі є своєрідна “держава”: санаторія, розвагові залі, бібліотеки, пральні, приміщення для старших, лікарні, магазини, молочарня, яринна і тваринна фарми і т. д. — все вивінуване в наймодерніші здобутки техніки. Розуміється — все це для нездібних до праці членів.

Осідком екекутиви ІТЮ є Індіанополіс, ЗДА.

МАНІТОБСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ

Манітобська Федерація Праці організована в Манітобі в 1954 р. До неї входять всі юнійні відділи в Манітобі.

МФП відбула другу з ряду Конференцію в Лейбор Темпл у Вінніпегу в днях 19-20 листопада 1955 р. Президентом МФП перевибрано юнійного діяча п. Д. Свейла. Головним завданням МФП є подавати свої пропозиції й домагання до Манітобської Легіслятури, а взглядно до Департаменту Праці в Манітобі.

На Конференції був присутній президент Трейдс енд Лейбор Конгрес, п. Клавд Жодуен. Він заявив, що трейд-юнійний рух в Канаді бореться за встановлення Соціального Забезпечення в Канаді, яке в майбутньому повинно покрити всіх працюючих Канади.

Обговорюючи злуку двох Конгресів в ТЛК і ККП, Жодуен сказав, що вороги трейд-юнійної злуки поширюють вістку, що це є зле. Коли так, сказав він, то це мусить бути добре для робітників.

Нам закидають, що коли ми об'єднаємося в одну міліоном членства Юнію, то ми візьмемо монополію над усім життям в Канаді. Це не правда. Ми в ніякий монополію не вірили й не віримо. Вороги наші поширюють це тому, щоб нас тримати роз'єднаними, а тоді їм легше експлуатувати нас.

Нам закидають ці самі люди, що Канадійський юнійний рух є під впливом американського юнійного руху. Це не тільки, що неправда, але це є образою для наших канадійських юній, сказав Жодуен.

Проведено ряд резолюцій, між іншими важніші такі:

1. Підвищення платні робітникам, підвищення старечої пенсії і допомогу матерям (модерн аалавнс). Скорочення годин праці, підвижка платні збільшить і покупну силу.

2. Об'єднаний Конгрес Юній в квітні 1956 р. повинен встановити сталий Освітний Комітет.

3. Ввести закон в Манітобській легіслятурі, на основі якого б малось платити рівну платню за працю без ріжниць полу.

4. Встановити мінімальну платню один долар на годину. (До тепер було 75 ц.).

5. Домагається, щоби в часі Манітобської Легіслятивної сесії було встановлено радіо або телевізію в часі дебат. Також, щоби Легіслятура видавала Генсард, подібний, як це видає тепер Федеральний Уряд.

6. Домагання до Провінціального Уряду, щоб він доплачував з провінційальної каси по 20 доларів місячно для пенсіонерів, що разом з домініальною пенсією виносило б 60 дол. місячно.

7. Поправка до “Фейр Емплойемент Практис Ект” говорить, щоб заборонити оголошення підприємців, які будуть ставити питання, якої робітник національності, раси, кольору і віроісповідання.

8. Провінціональний Уряд Манітоби повинен натиснути на Федеральний Уряд в Оттаві, що ми готові обговорювати введення державного забезпечення здоров'я.

9. Ввести в життя асекурацію на автомобілі, подібно, як це є в Саскачевані.

10. Назначити при легіслятурі сталого міністра праці.

Ухвалюючи дані резолюції, Конференція МФП зарекомендувала себе тим, що вона не тільки інтересується юнійними справами свого членства, але загальним громадським життям Канади.

Треба додати, що такі Федерації Праці поорганізовані у всіх провінціях Канади при Трейдс енд Лейбор Конгрес. Після злуки Конгресів до цих Федерацій ввійде й членство Канадійського Конгресу Праці.

МІЖНАРОДНЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ВІЛЬНИХ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК

Робітнича Комісія КУК поклала собі завдання, бодай загально в'яснити українським робітникам історію розвитку та значіння трейд-юнійного руху в Канаді й почасти в ЗДА. Тому, що канадійський трейд-юнійний рух є до певної міри афілійований до трейд-юнійних центрів у ЗДА, то в наших попередніх статтях ми були примушені пов'язувати розвиток канадійського трейд-юнійного руху з таким у ЗДА.

Після другої світової війни трейд-юнійний рух зріс у могутню силу по всіх демократичних державах, не тільки в Америці й Європі, але й в цілому світі. Трейд-юнії нині це велика сила в порівнанні з тим часом, коли вони тільки боролись за підвищення платні, а решту справ лишали на боці. Вони охопили тепер всі ділянки суспільного життя, включно з політикою і культурними справами. Юнійні провідники і юнійне членство зрозуміли, що життя теперішнього світу є так пов'язане, що ніякий нарід не може існувати й розвиватися самостійно та що мусить бути якась міжнародня асоціація, що регулювала б і координувала б усі ці справи.

В грудні 1947 р. створено світовий трейдюзінний центр — Міжнародню Конфедерацію Вільних Професійних Спілок (Інтернешонел Конфедерейшен Фрі Трейд Юніон) з осідком Головної Квартури в Брюсселі, Бельгія. Щоби було ясніше, як створилась ця Міжнародня Конфедерація, мусимо зазначити, що тепер існує ще один т. зв. Світовий Центр п. н. “Ворлд Федерейшен оф Трейдюзінон”, цебто Світова Федерація Професійних Спілок, у скороченні ВУФТА. Вона була організована Москвою і до цієї спілки входять всі юнії з тих країн, що є контрольовані комуністами, або, точніше сказати, є прибудівками комуністичної партії.

Як створилась ВУФТА

Всім на відомо, що вчас нападу гітлерівської Німеччини на демократичні держави, демократичний світ виступив проти гітлерівської тиранії. Склались обставини так, що в скорому часі Гітлер зрадив свого союзника Сталіна й вдарив на Росію. Тоді демократичні держави вступили в союз зі сталінською тиранією, поборюючи другого тирана Гітлера. Завязалась ніби дружба між вільним і невільним світом. Правда, були голоси проти цієї дружби, але вони губились, хоч вони одинокі були реалістичні. Коли ж скінчилась війна побідно над Гітлером і сталінську тиранію врятовано від загибелі, тоді побачив і зрозумів вільний світ, що друга тиранія, якщо не така сама, то гірша за гітлерівську.

Використовуючи довіря демократичних держав, Москва запропонувала створити оцю ВУФТу, знаючи добре, що, маючи за собою робітництво цілого світу, вона зможе легше опанувати світ. Довіряючи Москві на її блудні слова, деякі великі юнійні центри, як британський трейдюзінний рух, французький та інші, пішли цій пропозиції назустріч. Навіть Конгрес Індустріальних Організацій у ЗДА та Канадський Конгрес Праці вступили до цієї ВУФТи. Американська Федерація Праці, що дотримувалась своєї традиційної політики, яка поборювала комунізм від його початків, не повірила й тепер цим обманцям і не вступила до ВУФТи.

Та не довго протрималась ця співпраця, бо до року, маючи діло з комуністами, вільні демократичні представники юній розпізнали цих хитрих лисів і з ними зірвали. Вони побачили, що під комуністичним режимом нема вільних юній, та що ВУФТА, це тільки прибудівка комуністичної партії. Тоді вільний світ зрозумів, що в країнах під кому-

ністичним режимом заведено повне невільництво й рабську працю.

Вісім років існування Вільних Спілок

Цього року, в грудні, буде 8 років, відколи існує Міжнародна Конфедерація Вільних Профспілок (МКВП), до якої входять репрезентанти від 70 країн, з 54 мільйонами членства, з п'ятих континентів світу. Цього року МКВП відбув у травні свій Четвертий Конгрес у Відні.

На Світовому Конгресі МКВП, що відбувся у липні 1953 р. в Стокгольмі, прийнято багато резолюцій по питанням робітничого життя, про допомогу відсталім країнам, про піднесення життєвого рівня колоніальних народів та проти всякого колоніального визиску й за повне свободне й незалежне життя усіх народів, проти тиранства й невільництва.

Про невільництво в СРСР Конгрес сказав таке: Невільництво в СРСР це є глум над гуманністю, це взірць брутальної експлоатації, тиранії і деградації. Вільний трейд-юнійний рух поборює і буде поборювати цю брутальну тиранію людини над людиною. Далі закликається ОН, щоб вони строго доглядали за тим, щоб ніяка вільна країна не провадила торгівлі з цими країнами, де процвітає невільництво.

По питанні скитальців прийнято резолюцію з домаганням до Об'єднаних Націй, щоби створити допомоговий фонд для тих, що вирвались з катівських рук фашизму й комунізму та щоби допомогти їм улаштуватись на новому місці поселення, допомагаючи їм виємігрувати до вільних країн та щоби дати їм повну змогу вільного й вільного життя.

З цього короткого огляду бачимо, що Міжнародна Організація Вільних Профспілок виконує важливу працю в міжнародному масштабі і є оборонцем демократії, оборонцем вільнодумної людини. Об'єднуючи себе на міжнародній основі, трейд-юнійний рух випередив державних мужів у боротьбі за мир, за свободу віри, слова, преси та за вільне життя усіх народів.

ПРОТИ ДИСКРИМІНАЦІЇ В ПРАЦІ Й ІМІГРАЦІЇ

Під таким гаслом відбулась у Вінніпегу Конференція в днях 29 і 30 жовтня 1955 р. На Конференцію прибуло 200 делегатів з Канади і ЗДА. Це була перша такого роду конференція.

Конференція одноголосно дала признання Федераль-

ному Урядові за те, що він вислав на цю Конференцію двох представників в особах п. Джона Лагассе від Департаменту Громадянства й Іміграції та п. Дж. Р. Карола від Департаменту Праці. За те гостро осудила провінційальний уряд Манітоби, який відказався вислати на цю Конференцію своїх представників.

Делегат В. Спрул, від федерації міських робітників, сказав, що це є наочним доказом, що провінційальний уряд не хоче ввести закон акту справедливості в праці. Дискримінація в праці провадиться деякими великими фірмами.

В дискусії брали участь — Мекс Свєрдлов, директор освіти при ТЛК в Оттаві, професор Г. С. Пентланд від Університету Манітоби, Джан Лагассе від Департаменту Громадянства й Іміграції, Алістар Стюарт, федеральний посол з Північного Вінніпегу, Дон Свейл, посол провінційальної легіслятури та інші.

Сид Симпсон, делегат від Братства Канадійських Залізнодорожників підніс цікаву справу, що з Канади можуть депортувати імігранта за якінебудь малі провини. Він сказав, що навіть урядник у місті чи муніципалі може зробити оскарження проти імігранта, що він є публичним тягарем і за це його можуть депортувати. Правда, такий імігрант має ніби право робити апель. Але, не маючи грошей на адвоката, його справа безнадійна.

Ухвалено такі резолюції:

1. Іміграція є потрібна, але мусить бути плянова.
2. Імігрант примушений брати працю, щоб не голодувати. Імігранти повинні якнайскорше вступати до юній.
3. Іміграційний дорадчий комітет повинен складатись з представників робітництва та заінтересованих іміграцією людей.
4. Імігранти повинні мати традиційні цивільні права так скоро, як тільки вони прибудуть на канадійську землю.
5. Адміністрація іміграційного акту повинна бути вільна від дискримінації раси, віри, чи національності.

В своїй промові М. Свєрдлов сказав, що ми не можемо і не сміємо обвинувачувати імігрантів за безробіття. Це є частина відповідальності нашої системи.

Поверх сім мільйонів імігрантів прибуло до Канади за 100 років, але в Канаді залишився лише один мільйон — шість мільйонів залишило нас.

Робітництво не є проти нової іміграції, але ми хочемо знати, як, коли й де вони прибувають.

Дон Свейл сказав, що ми хочемо й витаємо імігрантів у нашій робітничій родині. Ми не бажаємо того, щоб роботодавці їх визискували, або через них знижували всім платню. В аплікаціях на працю не повинні бути питання про расу, релігію, маєтковий стан. Це є дискримінаційні питання.

Робітнича Комісія КУК вважає за потрібне подати ці інформації нашим читачам тому, що дотепер був поширений неправдивий погляд, немов би то робітництво в юніях є проти іміграції до Канади. Ця Конференція опрокинула всі ці неправдиві поголоски.

СУСПІЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Робітнича Комісія КУК обстоює також плянове суспільне забезпечення. Тому, що ця ділянка в Канаді не знайшла ще повного розуміння серед ширших верств суспільства, РК КУК інформує про неї українське громадянство з допомогою спеціальних публікацій, статей в українській пресі, дебат, співпраці з юнійними центрами і т. д.

Суспільне забезпечення, як вказує вже сама назва, є явищем і справою суспільства. Ця своєрідна кооперація в господарській системі повинна цікавити кожного того, хто дбає про піднесення добробуту нації; а зокрема це справа капіталу і праці, цебто працедавців і працюючих, як бази господарської системи країни та апарату суспільного забезпечення. З дотепер відомих і практикованих побудов апаратів суспільного забезпечення найкращі є побудовані на принципі порозуміння між працедавцями і працюючими, бо вони поступові, мають справедливе законодавство, гнучкі на економічні потрясення, і є найкращою, відомою дотепер системою кооперації та соціального розподілу у взаємодопомозі. Так, як кооперативний рух у своїй багатогранній суспільно-економічній праці має на меті зокрема справедливий соціальний розподіл та незалежну від посередництва взаємодопомогу, так і суспільне забезпечення має те саме підґрунтя.

Суспільне забезпечення є витвором західно-європейської науки та соціальних процесів. Під суспільним забезпеченням треба розуміти головню: 1. Допомогу у випадку захворювання, яка повинна включати лікарську та дентистичну допомогу, лікарства, лікарню, курорт і т. д., та грошеву допомогу, для працюючих і рідні; 2. Таку ж здоров'яну та

матеріальну допомогу і грошеве відшкодування у випадку підчас, та в дорозі до або від праці; 3. Таку ж здоров'яну та матеріальну допомогу у випадку безробіття та 4. Здоров'яну й фінансову допомогу всім іншим потребуючим.

Тільки допомога суспільного забезпечення є гуманною, тому, що це допомога необмежена, безпосередня, негайна, вистачальна і найдешевшим коштом.

Ця ділянка допомоги, необхідна в нинішньому механічному, прискореному житті — не любить крайностей. Тому, що вона залежна від системи державного господарства, найкраще відповідає їй плянова, зрівноважена система. В державах скрайнього матеріялізму суспільне (плянове) забезпечення не має доброго ґрунту, однак це справа часу — його можна поліпшувати. Зате не можна поліпшувати (по волі робітництва або більшості) системи забезпечення в комуністичних країнах. Московська кліка наставлена на визиск працюючих (навіть з застосуванням терору та морального і фізичного вбивства), тому те, що москалі звуть “соцзабезпеченням”, — не є гуманним забезпеченням — таким, як це бачимо в Англії, Швеції, Норвегії, Австрії, Німеччині, Франції і ін. Зрозуміло, що так, як усюди, підставою справедливого забезпечення, зокрема забезпечення працюючих та їхніх членів рідні, є демократія і свобода — політична і господарська.

На північно-американському континенті бачимо тут уже великий поступ. Господарські ускладнення змусили застосовувати цю систему — хоч ще і недосконалу — у випадках каліцтва при праці, безробіття і інших конечних випадках. Якщо мова про хворих, то для незасібних є вже дитячі лікарні, відділи “поза-шпитальних пацієнтів” і т. п.

В Канаді маємо взірцеве забезпечення безробітних. Є також забезпечення від каліцтва, яке ще потребує поліпшень. Від 1. I .1957 буде введено крайове забезпечення хворих, — покищо тільки в лікарнях, — яке можна буде удосконалювати. РК КУК закликає українців, зокрема працевдавців і працюючих, працювати спільно над удосконаленням цього започаткованого благородного проекту для кращого завтра канадійського суспільства.

РК обстоює також введення родинної заробітної платні, справа якої на цьому континенті ще не має належного розуміння.

РОБІТНИЧИЙ ОРГАН (“ЛЕЙБУР ГАЗЕТ”)

Від 1873 р. Робітничі Юнійні Конвенції ставили домагання за створення Департаменту Праці з журналом “Лейбур Газет”, щоб краще регулювати закони між працедавцями й робітниками. Коли в 1886 р. створено юнійну централю п. н. Канадійська Робітнича Юнія, яку переіменовано на нинішній “Трейдс енд Лейбур Конгрес”, то ТЛК ще з більшою енергією натискав на уряд виконати це домагання.

В 1887 р. уряд створив Королівську Комісію для розслідження умов між капіталом і працею та для розгляду всіх скарг, що їх внесли робітничі юнії. Комісія винесла рішення, що робітництво має слухність в своїх домаганнях і в своїх скаргах і запропонувала створити Департамент Праці і Лейбур Газет.

В 1900 р. тодішній перший міністер праці Відліям Мулок передав перше число Лейбур Газет на трейд-юнійній конвенції президентові ТЛК Ралфові Смітові. Було це врочисте зібрання, на якому був присутній тодішній прем'єр Вілфريد Лорієр з цілим своїм кабінетом міністрів. Були присутні там і три головні чемпіони робітництва, Джон Картер, Джон Гевит і Данієл О'Доногуе, які боролись за цю справу від 1866 р. до 1900 р.

Це був великий крок уперід на трейдюнійному полі й перші здобутки зорганізованого робітництва, за які вони боролись. Якщо взяти історію розвитку організування юній, то треба пригадати, що в 1816 р. був уведений драконський закон у Новій Скошії, а пізніше в 1880 р. в Бритійській Колумбії, яким заборонено робітникам сходитися і обговорювати справу заробітної платні, чи скорочення годин праці. Робітництво пішло зі своїми домаганнями в підпілля і в 1820 р., помимо того закону, з Нової Скошії виїхав делегат на конвенцію Типографічного Товариства в Філадельфії. В 1832 р. “Монтреал Газет” писала, що карпентерська юнія в Торонті рішила ввести боротьбу проти заборони організувати юнії, без уваги на драконські закони.

В 1850 р. “Інґліш Амалгамейтед Сосаєті” почала організувати карпентерські юнії в Канаді. За ними пішли друкарі, шевці, мулярі, молдери (формовщики), машиністи, ковалі, пекарі й ін.

В 1860 р. появились робітничі чемпіони Джон Картер, Данієл О'Доногуе, Джон Гевит, Дж. С. Вилліамс і Вилліам Магнес, які, помимо заборони, ризикуючи особисто, повели боротьбу за звільнення 24 робітників, арештованих за те, що домагались 9-ти годинного дня праці. Вони орга-

нізували демонстрації і зібрання, розкидали летючки і т. п.

Тодішній прем'єр Сир Джон А. Мекдоналд, маючи перед собою вибори, був змушений ввести закон Канадійський Трейдюнійний якт, який дав робітникам свободу організуватися. Цей закон ухвалено в 1872 р. В 1873 р. юнії перший раз почали заходи над централізацією юнійного руху.

Покійний прем'єр МекКензі Кінг написав був кілька статей про робітниче питання для торонтонського щоденника "Мейл енд Емпайр". Він ці статті показав Мулокові, який був тоді міністром пошти й міністром праці. Розглянувши їх, Мулок зараз переконав кабінет міністрів, що треба ввести Департамент Праці, який мав би право розглядати справи платні робітникам. А вслід за цим почали видавати журнал "Лейбор Газет".

"Лейбур Газет" появляється до нинішнього дня кожного місяця, в форматі около 130 сторінок. Першим редактором того журналу назначено було Кінга, який в той час був визнаний експертом робітничого, юнійного питання.

Робітний орган "Лейбур Газет" виконала піонерську працю і була духовим провідником у робітничих справах. Вона вчила робітництво демократичного способу боротьби. Вона її ушляхотнювала. Тієї демократичної дороги ми повинні додержуватися надалі.

РОБІТНИЧЕ ПИТАННЯ І КУК

За соціяльний розподіл

Третій Конгрес Українців Канади, що відбувся у лютому 1950 р., ухвалив багато корисних резолюцій, а між ними резолюцію, щоб при КУК створити спеціальні постійні комісії по різних питаннях. Багато уваги присвячено фермерському й робітничому питанням.

У резолюції по робітничому питанні говориться: "III-й Конгрес Українців Канади закликає українських робітників будувати свої робітничі організації для охорони своїх інтересів і працювати спільно з іншими національними організаціями для допомоги українському народові на рідних землях в його боротьбі за вільну, демократичну незалежну державу.

III-й Конгрес Українців Канади доручає Комітетові Українців Канади створити постійну комісію для робітничих справ."

ДУМКИ НА КОНГРЕСАХ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Перший Конгрес Українців Канади був скликаний через КУК у червні 1943 р. При його відкритті виголосив промову тодішній президент КУК.

Тільки зорганізовані мають можливості

Основою КУК є фермери й робітники. На всіх Конгресах Українців Канади присвячувано робітничим і фермерським питанням багато часу. Тому фермерство й робітництво повинні організуватися в свої фермерські й робітничі організації і тим зміцнювати демократичний фронт Комітету Українців Канади. В нинішній час з незорганізованими людьми ніхто не рахується, їх навіть найбільший матеріальний добробут є завжди zagrożений. Певність свого права й добробуту набувається сьогодні тільки через організацію.

Робітники, що вірять у демократичні засади, виявили себе найкращими оборонцями демократії. Комуністи стараються різними фальшом і підливною конспірацією опанувати робітничі організації. Вони прикидаються приятелями робітників, поширюють між ними ненависницьку ідеологію боротьби суспільних клас, на большевицько-комуністичний лад, що заносить звірячими пристрастями. Робітники знають ціну цим фальшивникам і тому їх поборюють на кожному кроці.

Українські робітники — авангард

У цій боротьбі українські робітники повинні бути на переді, вони повинні бути авангардом здорової демократичної думки для робітництва й фермерства в Канаді. Українське робітництво має при тому знамениту нагоду поширювати між організованим робітництвом Канади правду про українську визвольну справу, зокрема серед англо-саксонського робітництва. Цим українське робітництво може багато допомогти українському народові в його визвольній боротьбі на рідних землях за відновлення демократичної Української Народної Республіки.

Тому конечно потрібно більше зацікавлення українського робітництва й фермерства працею КУК, а зокрема Робітничої і Фермерської Комісій. Весь український трудовий актив повинен стати твердо на демократичній платформі КУК і виходячи з його основних позицій, реалістично оцінювати соціальні проблеми теперішнього часу.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ В ПРОФСПІЛКАХ В ЕВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Український Відділ Професійної Спілки Транспортних і Загальних Робітників улаштував 26-го листопада 1955 року прийняття для англійських і різнонаціональних прихильників українського професійного руху. На це прийняття прибули такі визначні гості:

Віктор ФЕТЕР, заступник секретаря Ради Професійних Спілок Британії (ТЮС); Пітер ЕРІКСОН, секретар Бритійської Партії Праці для закордонних справ; панна БЛЕК-КІТ, секретарка Бритійської Ліги для Європейської Свободи; пані МекКЕЙ, секретарка жіночої частини Бритійських Професійних Спілок; А. ГІБСОН, член парламенту; секретарі різних професійних спілок (Лондонського району): Персі ЛАГДЕН, Вільєм ДЕЙВІС, РУЛЬЄ, ГІЛЛ, АДАМС, ВІЛЛІС і інші.

Це дружнє прийняття для приятелів українського професійного руху влаштував Український Відділ Професійної Спілки Транспортних і Загальних Робітників, якої головою є відомий діяч професійного руху д-р Омелян Волинець і якої секретеарем є Олекса Романюк. Як відомо, цей Український Відділ повстав завдяки старанням її теперішнього голови д-ра Волинця і об'єднує українських робітників, що працюють в Лондоні. Праця цього Відділу здобуває широку симпатію до України серед діячів англійського професійного руху.

Прийняття було доказом успішної роботи українських професійних діячів, бо це показала навіть сама участь найвизначніших представників англійських професійних спілок. В дружній розмові гості виявили велику прихильність до українського руху і симпатії до України. Їм подобалося, що українські робітники на чужині організуються в професійних спілках і борються разом з робітниками вільного світу за свої права. Робітники вільного світу з свого боку підтримують боротьбу поневолених народів за визволення.

Особливо подобалося англійським професійним діячам, що в праці Українського Відділу Транспортних і Загальних Робітників беруть участь молоді люди. Праця в професійному русі є велика школа. Молоді українці, які її пройдуть тут начужині, зможуть зробити великі прислуги своєму народові.

Великий успіх прийняття показав Українському Відділові Транспортних і Загальних Робітників потребу робити частіше подібні товариські зустрічі з приятелями України.

Українські робітники входять у Франції в склад Форс Увієр. На чолі укр. робітництва стоїть п. Богдан ФЕДЕН-КО, який одночасно й редагує журнал для укр. робітництва п. н. "Вільний Український Робітник".

Успіх Форс Увієр у виборах Соціального Забезпечення

У виборах до Кас Рад Соціального Забезпечення, що відбулися 17-го листопада і в яких брали участь також українські робітники у Франції, єдина проф. спілка Форс Увієр мала відсотковий зріст голосів, в порівнянні з останніми виборами з 1950 року. Вона здобула 16,2 відсотка голосів, супроти 15,1 відс. в 1950 році. Комуністична Загальна Конфедерація Праці (СеЖеТе) одержала 43 відс. (1950 р. : 43,6), Французька Конфедерація Християнських Професійних Спілок (Се-еФ-Те-Се) 20,9 відс. (1950 р. : 21,3). Як бачимо, комуністи стоять все ще на чолі, одержали найбільший відсоток голосів, але і вони і християнська проф. спілка втратили голоси на користь Форс Увієр. Вибори до Кас Родинних Додатків, що відбулися одночасно, показали подібні висліди (в дужках висліди з 1950 р.):

СеЖеТе 47 (47,9); Се-еФ-Те-Се 218, (23,6); Форс Увієр 14,3 (13,5). Ці числа ясно показують, що Форс Увієр як єдина професійна спілка робить поступи, йде вперед, хоч і у останніх виборах стоїть на третьому місці.

ЦІКАВА СТАТИСТИКА

"Лейбур Газет", місячник, що виходить при Департаменті Праці Федерального Уряду в Оттаві подає в місяці грудні 1955 р. підсумки зайнятих робітників і робітниць в індустрії за 1955 рік.

Всіх мужчин і женщин зайнятих в індустріях було 5,-633,000, з того в індустріях по містах 4,785,000, а в агрикультурній індустрії 848,000. З того числа працювало стало 5,495,000 обох полів, мужчин 4,231,000, женщин 1,-264,000, а 138,000 не мали сталої праці.

Не зайнятих в індустріях, цебто не входять в склад тих, що працюють по фабриках було 4,016,000 жінок і дівчат, а 925,000 мужчин.

З цього більш як 5 і пів мільона робітництва зайнятих в індустріях тільки 1,268,207 належать до юній. За цією статистикою виходить, що 4,364,793 робітників і робітниць не організовані.

УКРАЇНСЬКЕ РОБІТНИЦТВО В ТРЕЙДЮНІЯХ В КАНАДІ І ЗДА

Точного числа українського робітництва зайнятого в індустріях і в трейдjunіях трудно дістати, бо такої статистики ніхто не веде. Але ми можево з певністю сказати, що в Канаді і в ЗДА сотні тисяч українських робітників працюють в різних індустріях і належуть до трейдjunіій.

Нема індустрії, в якій би не працювали українські робітники.

В головних індустріях таких як: залізнодорожна, автомобілева, сталева, лісова, вуглекопська, кравецька і ін. працюють тисячі українських робітників. А раз вони там є, то цим самим належуть і до трейдjunіій. А коли належуть, то й беруть в ньому участь і є тою активною частиною, що спільно з англосаксонськими і іншими робітниками будують, зміцнюють і поширюють розвиток трейдjunіій.

Багато українських робітників є на трейдjunіійних по-стах, де мають на собі відповідальність за зміцнення юній-ного руху.

В час страйків, ми бачимо українських робітників на пікет лайнах, в страйкових комітетах тощо. Все це вказує, що й ми українські робітники в Канаді і ЗДА допомагали в розбудові й зміцненні трейдjunіійного руху. Нашим обов'язком і надалі є працювати в юніях, а головню пове-сти кампанію між неорганізованими українськими робіт-никами, та втягати їх до трейдjunіій.

Трейдjunіійна Централя дасть нам всяку допомогу в цій праці. Цим ми виконаємо кілька головних обов'язків. Скріпимо трейдjunіії, скріпимо демократичний спосіб жит-тя, поліпшимо свої життєві умовини, та зміцнимо й нашу боротьбу проти комуністичної тиранії, яка насильством гнобить наших братів і сестер на наших рідних землях на Україні.

Памятаймо, що в вільних трейдjunііях ми маємо най-кращого союзника в нашій боротьбі за волю й свободу і рівність всіх народів і за волю й свободу нашого україн-ського народу.

ПРОДУКЦІЯ І БЕЗРОБІТТЯ

Конгрес Індустріальних Організацій (КІО) видав рапорт з конференції Комітету Агрикультури в ЗДА. Цей Комітет був створений американським урядом спеціально для питання цін фермерської продукції та упадку доходу фермерів.

В останніх часах фермерські приходи в ЗДА значно впали, бо за два роки зменшились вони на круглу суму півтора мільярда доларів, у порівнанні до 1947 року. Тому Агрикультурний Комітет вирішив, щоб фермерам дати державну субсидію на 75 процент, т. з. "паріти", цебто визначити ціну фермерських продуктів пропорціонально до кошторису. КІО пропонує від себе дати 90 відсотків кошторису.

З цієї нагоди Комітет запросив на своє засідання Волтера Рютера, президента КІО, щоб він особисто представив плян Юнії. Таке засідання відбулось у Вашингтоні 25 лютого ц. р. Хід думок промови Волтера Рютера, що має вагу також для робітництва й фермерства Канади, був такий:

Індустріальні робітники ЗДА вірять, що фермері внесли своєю працею у поступ нашої країни великий вклад і що вони заслуговують на допомогу у вирівнанні ціни за свої продукти. Хто розуміє проблеми фермерів і мешканців міста, той знає, що будучність американських фермерів і будучність американських робітників по великих містах є нерозлучна та, що ми в містах не можемо мати добробуту, коли його не будуть мати фермері. Тому, хто пробує ділити й настроювати ворожо фермерів проти робітників, той робить в теперішній час велику шкоду нашій країні.

Таку помилку робить також наш секретар Бежон, який хоче вмовити в нас, немов би то робітництво є проти державної піддержки фермерської програми. Нічо не може бути дальше від правди. Мешканці міст хочуть справедливости для себе, але вони знають, що вони її не можуть мати, коли її не будуть мати фермері.

Кожний мешканець міста, без різниці, чи він працює в фабриці, чи він є професійний, чи комерційний робітник, а навіть кожна хатня господиня, не забули, що в 1929 р., в часах чорних років, мільйони робітників опинились без праці й враз із цим сотні тисяч малих фермерів втратили фарми. Якщо ми тепер не є здібні найти кооперацію між міським і фермерським населенням, то можемо втратити все, що ми маємо, включно з нашою свободою.

Ми підтримуємо 90-відсоткову субсидію для фермерів, бо нас непокоїть те, що фермери втрачають свої приходи. Нас це застрашує тим більше, що ми бачимо їх втрату в прибутках за 2 останні роки. Навіть в найкращому 1947 році 70 відсотків фермерів мали пересічно приходів 3 тисячі доларів річно. Нас це турбує, бо коли будуть падати ціни на фермерські продукти, то це відібеться і на робітниках і на цілій нашій економіці. Ми, в місті, не віримо, що, коли фермери одержать своїх 90 відсотків, то через це піднесеться ціна на поживу.

В індустрії є багато фермерів

Маємо мільйони членів у КІО, які прийшли з фермів. Багато їх не родилось у Дітроїті, Пітсбургу, чи Чикаго, а вирости на фермах. І ми готові признати, що найкращі між робітництвом є ті, що прибули з фермів. Ми дякуємо Богу за їхній патріотизм, лояльність, увагу та за велику й багату продукцію поживи й сирівців, бо це дало нашій країні теперішню силу в світі.

Ми не є в конфлікті з фермерами. Ми хочемо бути їх партнерами. Ми хочемо з ними кооперувати, як вільні люди, щоб покращала доля для всіх громадян ЗДА. Ми хочемо всі разом йти уперед до кращого життя, до кращого завтра. Ми віримо, що справедливі фермерські домагання і встановлення цін на їхні продукти є оправдані й слушні, бо вони є найбільшим консументом товарів, продуктованих робітниками в індустрії.

Мусимо працювати спільно

Коли обернемо монету на другий бік, то побачимо, що найбільшим покупцем фермерських продуктів у ЗДА є населення в містах. І тут ми мусимо зрозуміти, що треба змагати до економічної рівноваги, щоб господарська справедливність була для обох сторін.

Коли допустимо упадок цін на фермерські продукти, тоді захитається ціла наша економія. Коли знижуються фермерські прибутки, то зараз починається і безробіття по містах. І навпаки, коли побільшується безробіття, то автоматично знижуються ціни на фермерські продукти.

КІО не думає диктувати робітникам свою програму, або диктувати фермерам, що вони повинні робити. Ми хочемо тільки в'яснити, що організоване робітництво вповні підтримує домагання фермерів і фермерську програму. Фермери повинні продукувати подостатком поживи й сирівців для промислу, що їх ми, як вільна нація, потре-

буємо. Враз із цим ми розуміємо, що їм належиться справедливність бути нарівні з другими групами в суспільстві. Піддержуємо програму будови фермерських мешкань; електрифікацію; фермерські кредити, щоб помагали їм у господарці. Піддержуємо все це тому, що ми знаємо, що фермері не вирішать своїх проблем без нас, а ми не вирішимо проблем робітництва без них.

Як фермері тратили покупців

У Дітройті, у вересні, було 195,000 безробітних. Цих 195,000 родин не мали змоги купувати потрібні їм речі. Що це значило для фермерів? Вони втратили 195,000 покупців. Мішігенська комісія забезпечення ствердила, що за 12 місяців ці робітники втратили 640 мільйонів доларів заробітної платні. Таку суму втратили фермери за свої продукти.

В часі війни в Дітройті був великий попит на робітників. Багато працювали по 10, а то й 12 годин денно. Ми запрягли до праці всіх старих, що були здібні до праці. Бюро Праці одержало інструкції, щоб нікого не питати за багато, а приймати до праці. Це ще раз підтверджує наші пропозиції, що ми можемо мати й в часі миру zatrudнення всіх, тільки нам треба разом плянувати.

Комерційний Департамент подав звіт, що фермері на кожний мільярд доларів прибутку витрачували 240 мільйонів на машинерію. Тому, що ця індустрія є під управою наших юній, ми знаємо, що там є, тепер найбільше безробіття. Чи це значить, що фермері не потребують машинерії? Вони її потребують, але не купують, бо їх прибутки впали. І тут ми знову находимося в зачарованому колі. Безробіття знижує ціну на фермерські продукти, а упадок цін на фермерські продукти підвищує безробіття.

Фермері є поважними покупцями

Фермері купують багато виробів з нашої сталі. Коли ми в минулому році продукували тільки 71 відсоток нашої сталі, то тисячі робітників ходили без праці, бо фермері не мали змоги купувати. Фермері є найбільшими покупцями газоліни, а за один рік вони купили за 24 мільйони тільки самих автомобілевих опон. Яка ж є наша проблема?

Наша головна проблема є та, що наша економія не є збалансована. Ми маємо неограничену майбутність в нашій економії. Ми знаємо також, що нашим найбільшим здобутком є свобода. Враз із цим ми знаємо, що існує ко-нечність збалансувати нашу економію і створити таку сис-

тему, щоб наше багатство могло дати краще життя для всього народу.

Століттями ведеться боротьба людей і націй за справедливий розподіл багатств. Тепер ми є в добі великого розвитку науки й технології. Вона обдарувала нас водневою бомбою, але вона теж дала нам знаряддя до творення багатства. Перший раз в історії людства ми маємо знання і знаряддя для розв'язки тої проблеми. Ми є тепер у силі її стрінути. ЗДА ведуть провід у цьому напрямку, бо ми є тією країною, що вірить в свободу й цінить вартість людини. Ми маємо всі джерела й середники, щоб боротьбу й поділ світу замінити на кооперацію всіх вільних народів та за кращий розподіл багатств.

Це є геній Америки, що творить більше і більше багатств і ділиться ними з другими. Ми цим доказуємо наше моральне провідництво в світі й створюємо ту силу, яка переможе комунізм.

Ми продукуємо тепер 9 мільйонів автомобілів у рік. Але нам кажуть, що лише 6 мільйонів зможуть бути продані. Що ж буде тоді? Знову фабрики викинуть на вулицю тисячні робітників, знову впадуть ціни на фермерські продукти, знову фермер не зможе купити авта. І ми знову опинимось в зачарованому колі?

Маємо чотири свободи, але нам ще треба п'ятої, а це звільнення себе від страху надміру продукції. Ми підносили без обмеження нашу продукцію в часі війни й наше економічне багатство ми нищили на воєнних фронтах. Але в часі миру ми боїмося побільшувати нашу продукцію і не знаємо, що робити з нашими багатствами. Ми боїмось підняти ключ до нашої майбутности, до загального миру й свободи в світі.

Комуністи цього не зроблять. Їх тиранія над людиною не може змобілізувати творчу силу. Це можуть зробити тільки вільні люди.

Надпродукція

Ми не віримо в надпродукцію. Ми знаємо, що мільйони й мільйони футнів споршкованого молока стоїть по складах. Чи це молоко не розділене тому, що фермері за багато його випродукували? Як би кожна дитина в школі дістала склянку молока, то ми в ЗДА мали б коротко молока.

Наша проблема не є в надпродукції, а в тому, що ми не знайшли підходу, щоби це молоко не вилежувало по склепах, а щоб воно пішло до жолудка наших дітей, які потре-

бують його до здоров'я. Розв'язка проблеми лежить в піднесенню споживання продуктів праці.

Найбільший ринок для збуту наших продуктів є таки тут у ЗДА. Мусимо конечно зрозуміти, що ми разом з вільними народами не виграємо битви з тиранами самою зброєю. Очевидно, ми мусимо бути сильні мілітарно. Ми мусимо мати силу, щоб відбити комуністичну агресію всюди, де вона підійме свою голову. Але враз із цим, ми мусимо повести боротьбу за людський поступ, за людську честь, за людське життя, за практичну демократію, в яку ми віримо й дорожимо нею. В цій боротьбі надвижка нашої продукції відіграє більшу роль, як воднева бомба.

Хліб і воля

Ооловним для людини є хліб і воля. Ми мусимо допомогти менше розвиненим народам у розв'язці їх економічних проблем. Ми не повинні допустити, щоб вони голодували, бо, помагаючи їм, ми помагаємо собі.

Ми мусимо стреміти до рівноваги, не статичної і замороженої, а створити рівновагу між продукційними й консумційними силами динамічного характеру. Це передумова поступу розв'язки світових проблем для добра всього людства.

Автоматизація

Ми заводимо по фабриках автоматизацію і машиа заступає людей. Ось — “Адмірал Компанія” завела автоматизацію в продукуванні телевізії і виробляє телевізійний комплет так, що й не доторкнеться людська рука. Все виконує машина. В протягу 14½ мінути виходять з наших фабрик готові автомобілеві мотори. Коли я зайшов до одної фабрики, я не бачив робітників, хоч фабрика була в повному ході. Лише зрідка захований за машиною робітник, що контролював “швіцборд”, на якому чергуються світла — червоне, жовте й зелене. Коли зелене, то все в порядку, жовте сигналізує, що якась машина має дефект, коли ж появиться червоне світло, то стає ціла фабрика. Все це виконує машина без людських рук. Це дуже гарно, але хто буде купувати авта, як робітники будуть без роботи? Машина виробить, але не купить.

Асекураційні компанії ввели машини рахункові й одна така машина заступає працю трьох тисяч канцелярійних робітників. Це є теперішній світ, в якому ми мусимо боронити нашу вільність і свободу. Ми повинні бути горді, що маємо знання і маємо в руках знаряддя, які творять наше

багатство, наші достатки. Але ми мусимо поставити справи так, щоб з цього достатку мав користь увесь народ. Треба йому запевнити краще життя, освіту, ввести медичну обслугу, осушити багна, побудувати модерні мешкання, піднести загальний життєвий рівень і запевнити життя для старших віком людей. Все це ми можемо зробити, бо маємо відповідні засоби в руках.

Це прийшла нова революція. Це та сила, яка знищить реакційний комунізм, бо комуністи цього не зроблять. З своєю тиранією вони не можуть використати геніяльність людини. Тому ми за підвишкою платні нашим робітникам, за справедливу ціну на фермерські продукти, за обнижкою податків для робітників. Коли мільйони робітників дістануть обнижку податку, то це піднесе покупчу силу нашої країни.

Знижка податків, але не там, де треба

В 1954 р. зменшено податки для “Дженерал Мотор Корпорації” на 35 відсотків. Як би цього домагались робітники, то вся преса вдарила б у дзвін тривоги. І хоч названа корпорація випродукувала в 1954 р. менше, як в 1953 р., то її зиск був більший, бо заощадила 35 відсотків на податках.

“Дженерал Електрик” також дістала знижку на податках 35 відсотків. На цій знижці вона здобула 219 мільйонів доларів. У тому році вона мала один мільярд шістьсот сорок мільйонів чистого зиску.

Ми кажемо, що знижка податку не була застосована там, де її треба. Це є помилка. Як би тих 219 мільйонів дістали робітники і фермери, що мають низький дохід, то вони купили б більше хліба, сира, убрання, обуви й інших потрібних речей. Це є не тільки економічна справедливість. Це є один з елементів до зрівноваження економічного білянсу в нашій економії.

Промова Рютера розбила в пух і прах всю ту фальшиву пропаганду, яка старається зробити ворогами робітників і фермерів. Ця промова є цікава і важна також і для канадійських робітників і фермерів. Вона має візію майбутнього і заторкує деякі такі проблеми, що про них у нас рідко чути.

ОБ'ЄДНАННЯ ТРЕЙДС ЕНД ЛЕЙБУР КОНГРЕС З КЕНЕДІАН КОНГРЕС ОФ ЛЕЙБУР В ОДИН МОГУТНІЙ ЮНІЙНИЙ ЦЕНТР п. н. КЕНЕДІАН ЛЕЙБОР КОНГРЕС

Коли вже ця книжка була на укінченні, то 23 квітня, 1956 р., відбулась історична подія в робітничому русі, в місті Торонто, Онт. На цей день з'їхались делегати від обох централь в числі 1619, які одноголосно одобрили злуку цих двох канадійських юнійних центрів. Цих 1619 делегатів репрезентували 1,018,000 членів зорганізованих в цих двох центрах. Цей новий міліоновий членством юнійний центр названо Кенедіан Лейбор Конгрес.

Вибрано Головну Екзекутиву в такому складі: Клауд Жодуен — президент; Гордон Дж. Кушінг — екзекутивний заступник президента; Доналд С. МекДоналд — секретар-скарбник. До Екзекутиви вибрано 13 заступників президента, на регіональній базі, як слідує: Онтеріо 4, Квебек 3, Нова Скошія, Нью Бронсвик і Принс Едвард Айленд 2, Бритіш Колумбія, Манітоба, Саскачеван і Алберта — по 2. З Манітоби, міста Вінніпегу, вибрано заст. през. визначного громадського діяча Донована Свейла.

На Конгресі були присутні делегати від Одної Великої Юнії, яка теж увійшла в це об'єднання з тим, що через два роки буде існувати як провінційальна організація. Представники від Конфедерації Католицьких Робітників Канади були в ролі обсерваторів, які теж висловились, що в скорому часі приєднаються до об'єднання з своїм членством в числі 100,000 членів.

Від юнії фермерів був присутній президент Дж. Фелпс. Він репрезентував 200,000 фермерів в Міжпровінціональній Фермерській Юнії. Він сказав, що є труднощі до об'єднання фермерів з робітниками, але Економічна Рада виготовила плян, який обі групи мають передискутувати і прийти до злуки. Пан Фелпс сказав, що коли фермері йдуть в долину, то всі йдуть з ними.

Від Уряду Канади зложив привітання Конгресові прем'єр Канади, Луї Сен Лоран. Він сказав, що це об'єднання має велике значення в нашій економії, але щоб не надуживати своїх сил і мати ввиду і других, на яких це може мати ефект. Це саме відноситься і до великих корпорацій, сказав прем'єр.

Президент КРК, п. Жодуен, нераз заявляв, що робітництво не організується для якоїсь контролі чи монополію,

а для поліпшення житєвих умовин не тільки робітників, але цілого канадїйського загалу. Нема чого боятися юнїйного великана. Кенедїян Лейбор Конгрес є контрольований на демократичнїй базї, його членами, а провідники мають довгий досвід і є досить квалїфікованї в своїй відповідальностї та є заїнтересованї в добробутї всїх канадїйцїв.

Щодо політичної акції, то Конгрес в більшостї піддержував партїю ССФ. Однак, тут не голосовано, щоб насильно перефорсувати піддержку ССФ, чого навіть не бажали й провідники ССФ, якї були присутнї на Конгресї в особах Дж. Колдвела, провідника партїї і послї з Оттави — Алистер Стюарт і Стенлей Новлс. Зате вибрано політично-освітнїй комїтет, та апелювалось до всїх юнїй і федерацїй брати активну участь в політичному життї.

На Конгресї були представники від Бритїйського Трейдюнїйного Конгресу і від Американської Федерації Працї — Конгресу Індустріальних Органїзацїй. З Британїї — п. Чарлс Джїдїс, а із ЗДА — п. Дж. Міні, президент АФП-КЮ, яка об'єднує 16 мїліонів робітників в трейд-юнїях ЗДА.

Конгрес затвердив всї резолюції, якї були ухваленї попередно на обох Конгресах ТЛК і ККЛ. Підтвердив й надалї, що не буде толерувати в своїх рядах жадних тоталїтарних органїзацїй, комунїстичних чи фашистївських.

Конгрес дав повну піддержку Об'єднаним Нацїям, Міжнароднїй Робїтничїй Органїзації (ІЛО), Міжнароднїй Конфедерації Вільних Профсоюзів та їншим міжнародним демократичним і гуманїтарним органїзацїям.

Після промови премїєра, п. Жодуєн сказав жартом, що до Кенедїян Лейбор Конгрес повиннї належати мїністри кабїнету, як віддїл ч. 1, а парламентарнї послї, як ч. 2.

Так день 23-го квїтня, 1956 р., став їсторичним днем в їсторії робїтничого руху Канади. Від цього дня Конгрес поведе широку працю за органїзування тих робїтників, що ще не зорганїзованї. І недалекий той час, коли всї зрозумїють гасло — Всї за одного, один за всїх. Органїзація, це Великий Чоловїк.

ВуФТа В ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ

Організаційні початки міжнародних робітничих центрів

ВуФТа, в скороченні — Всесвітня Федерація Трейд-юній, була зорганізована в 1945 р. комуністами з Бритійського, Французького й Російського Трейд-юнійних центрів. До ВуФТи ввійшов був також Комітет Індустріальних Організацій в ЗДА. Впродовж року демократичні юнії переконались, що комуністи створили ВуФТу не для поліпшення життєвих умов робітництва, а для пропаганди комунізму. ВуФТа стала прибудівкою комуністів у Кремлі. І коли в 1949 р. ЗДА висунули Плян Маршала, щоб допомогти відбудувати знищені війною країни, то советські й сателітські представники виступили проти цього Пляну. Це спричинило розкол між західними й східними (комуністичними) трейд-юніями. При ВуФТі залишились тільки юнії з СССР та його сателітів і частини трейд-юній з Франції й Італії, які є під контролею комуністів.

При допомозі Американської Федерації Праці, яка не входила до ВуФТи, створено в Лондоні, 28. 11. 1949 р., на Вільній Світовій Робітничій Конференції, “Міжнародню Конфедерацію Трейд-Юній”. На цій Конференції було присутніх 260 делегатів від 70 країн і вони репрезентували 50 мільйонів юнійного членства.

Вступ до Конституції МКВТЮ

На Конференції в Лондоні одобрено Конституцію МКВТЮ. У преамблі відмічено такі цілі:

1. Соціальна справедливість для кожної людини.
2. Свобода у виборі праці.
3. Забезпечення працею.
4. Обезпечення своїх інтересів через організування себе в трейд-юніях.
5. Демократичний спосіб зміни уряду.
6. Повне право для усіх національностей творити свої вільні держави й свої уряди.
7. Боротьба за демократію, гуманність і свободу та безкомпромісовість до всяких тоталітарних диктаторських рухів.
8. Піддержка Об'єднаних Держав, як світової системи колективної безпеки.

Чартер ВуФТи

В грудні 1954 р. ВуФТа, щоб обдурювати своїх членів, видала свій чартер такого змісту:

Робітники повинні мати право на організування себе в трейд-юнії, без втручання у їхні справи роботодавців.

Робітники повинні мати право на вільну дискусію, висловлювати вільно свої опінії і читати всяку пресу.

Ні роботодавці ні публичні урядовці не мають права на дискримінацію при найманні на працю.

Члени трейд-юній мають мати свободу встановляти свою конституцію, встановляти закони для себе в юніях. Вони самі повинні вибирати свій уряд. Робітники мають повне право вести свою акцію на основі своєї конституції без жадної контролю публичного авторитету чи роботодавців.

Трейд-юнії мають повне право скликати свої збори й конференції, без жадного дозволу від урядових чинників. Вони мають право на влаштування демонстрацій.

Усі юнії мають право на федерацію крефтових чи індустріяльних юній.

Трейд-юнії мають право на колективні договори з роботодавцями й публичними установами. Вони повинні мати право брати участь в адмініструванні всіх соціальних заведень.

Право страйкувати, це є головний принцип робітництва. Робітники й трейд-юнії мають повне право організувати й піддержувати страйкову боротьбу.

Організації, що беруть участь у страйках, або демонстраціях своєї солідарности, не сміють бути карані перед, в часі, або після страйку.

Ясно, що ВуФТа просто присвоїла собі майже вцілості програму МКВТЮ. В теорії все це дуже гарно. Але справа в тому, що й тут комуністи почали дволичну гру. Одне говорять, друге роблять. Бо чи мають право робітники в комуністичних країнах формувати свої юнії без дозволу й контролю державних чинників? Звичайно, вони цього права не мають.

А як же справа мається з вільним зібранням, про яке чартер говорить? Чи мають робітники в комуністичних країнах право на вільні сходи́ни? Знову — ні. В згаданому декреті говориться:

“Народній Комітет (себто державний авторитет) має бути повідомлений про зібрання, щоб Комітет мав над ним нагляд.

Організування зібрань має бути попереджене на тиждень наперед до Народнього Дистриктового Комітету”.

Чи робітники в комуністичних країнах мають право висказувати свої думки вільно, без страху? Всім відомо, що такого права там робітники не мають та що сотні тисяч їх опинились у невірільничих таборах за висказання своєї думки. Комуніст Гебранг у Сх. Німеччині написав у “Дас Фольк”, що, коли він відвідав металургічну фабрику, то багато робітників, побачивши його, перестали говорити між собою.

Чи мають право робітники в комуністичних країнах читати вільну пресу? Блахман! Я сам знаю випадок, що з Торонто вислали в Україну газету до своїх знайомих, що виїхали туди з Канади, й за це декотрі з них дістали по 5 років тюрми. А напр. в Румунії видано на 600 сторін друку книгу п. н. “Заборонені публікації”.

А як справа з дискримінацією у комуністичних державах? Напр. у Польщі робітник має відповісти на 37 питань перед прийняттям до праці. Він має подати інформації не тільки про себе, але й про ближчих і дальших членів рідні, що вони робили перед, підчас та після війни, які мали економічні зв'язки перед приходом комуністичної влади і інші подібні інформації.

Чи є вільні вибори трейд-юній в советах і їхніх сателітах? Відповідь знаходимо в їхньому вступі до конституції, де сказано: “Советські трейд-юнії перепроводжують свої зібрання під проводом компартії ССРСР”. До речі, таку саму тактику і процедури практикують також канадійські комуністи (напр. назначування перед з'їздом ТОУК членів ексекютиви, а голосування остається формальністю).

Те саме й з правом оборони своїх інтересів та заключуванням колективних договорів, про що читаємо в юнійному органі “Труд” з 18. XII. 1954: “Потрібним є включити в колективну угоду на 1955 рік норму виконання і перевиконання продукції, поліпшити її якість, ввести соцзмагання” і т.д. Про платню робітникам не згадується ні словечком.

На конференції Міжнародної Робітничої Організації в Женеві делегат советських “роботодавців”, Н. І. Крестов, сказав таке: “Голова в індустрії ССРСР є особисто відповідальний за продукцію у фабриці. Він проводить нею незалежно від нікого й ніяка організація не має права того його права оспорювати”. Значить, голова в советській індустрії має необмежене право приймати й відправляти робітників з праці. Що сказали б канадійські робітники, якщо б власник фабрики віддалив їх за щобудь з праці, а юнія не мала права стати в його обороні?

Бувший прем'єр Чехословаччини, Запотоцький, сказав: "Що нам потрібно, то це охорона продукції. Ушкодження здоров'я робітника не є такою серйозною справою, як ушкодження продукції"... Іншими словами, людина трактована нижче кусня заліза.

Чартер ВуФТи каже, що робітники мають право на страйки. Найкращим доказом, як вони толерують страйки, є подія з 17 VI. 1953 р., в Сх. Німеччині. Коли будівельні робітники вийшли на страйк, а за ними пішли сотні тисяч робітництва в Берліні, — советська армія здушила цей страйк повзми й кулеметами. Шістнадцятьох армійців — в більшості українців, які відмовились стріляти до страйкарів — негайно розстріляли. Страйк втоплено в морі крові — 25 убитих, 388 ранених, 42 засуджено на смерть після здушення страйку і 25 тисяч негайно заарештовано.

ВуФТа не помагає своїм членам. Про це говорить такий факт: Трейд-юнії в Тунізії афіліювалися з ВуФТою в 1949 р. І тому, що впродовж двох років вони не дістали від ВуФТи ніякої допомоги проти французького колоніалізму, — залишили її й афіліювали себе з МКВТЮ, яка через Вільний Французький Центр "Форс Увріч" добила не тільки повних юнійних прав, але й Тунізія є нині на шляху до вільного самостійного життя.

Комуністи, граючи на дволичности, видали чартер, гарний для експорту за кордон у пропагандивних цілях, а в себе вдома переводять у життя зовсім що інше. В теорії — свобода; в практиці — терор і насильство. Але ця затія не вдасться, бо на сторожі людських прав стоїть сильна МКВТЮ з 54 мільйонами членів із 70-ох країн світу.

"ВЗАЇМНА ПОМІЧ" ДО ВАШИХ ПОСЛУГ

**ВИБЕРІТЬ ДЛЯ СЕБЕ ОДИН З ЦИХ
ПЛЯНІВ АСЕКУРАЦІЇ:**

- Життєва асекурація, платна до смерті.
- Життєва, платна 20 років.
- Життєва, платна 30 років.
- Життєва, платна до 65 року.
- Ендавмент на 20 років.
- Ендавмент до 65 року.

**Асекурація у "Взаїмній Помочі" пов'язує безпеку
проти непевного завтра з плановим
заощаджуванням.**

**Асекуруйте себе, свою жінку, своїх дітей у "Взаїмній
Помочі" на суми від \$1,000 до \$5,000.**

**ПІДТРИМУЙМО "ВЗАЇМНУ ПОМІЧ"
І РОЗБУДОВУЙМО ЕКОНОМІЧНУ СИЛУ
НАШОГО НАРОДУ В КАНАДІ!**

**UKRAINIAN FRATERNAL SOCIETY
OF CANADA**

BOX 3512, WINNIPEG, CANADA.

Український Робітничий Союз

Обезпечіть себе на життя в одній з найбільших
українських асекураційно-допомогових
братських організацій!

- ☞ **УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ** —
має в Канаді і ЗДА 22,000 членів і 6 мільйонів
майна
- ☞ **УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ** —
впродовж 50 років існування виплатив посмерт-
ного і допомог кілька мільйонів доларів
- ☞ **УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ** —
виплачує спеціальну допомогу в випадку ка-
ліцтва
- ☞ **УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ** —
виплатив сотні тисяч доларів на культурно-освіт-
ні і громадські потреби
- ☞ **УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ** —
дає стипендії в школах для здібних дітей своїх
членів
- ☞ **УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ** —
є українською демократичною організацією і
складовою організацією Українського Конгресо-
вого Комітету Америки.

СТАНЬТЕ Й ВИ ТА ВАША РІДНЯ ЧЛЕНАМИ УРС!
По більше інформації пишть на адреси:

Ukrainian Workingmen's Association

524—26 OLIVE ST., SCRANTON, Pa., U.S.A.

— або —

H. MAZURYK

T. KOBZEY

516 Bathurst St., Toronto. 664 Lipton St., Winnipeg 10.

STEPHEN PIDWYSOCKY

1250 Cardinal St., Ville St. Laurent, Que., Canada

Передплачуйте "Народню Волю"—поступовий демо-
кратичний тижневик українського організованого
робітництва у світі!